

Pomurski vestnik

GLASILO
SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
ZA POMURJE

MURSKA SOBOTA

5. marec 1959 Leto XI. Stev. 9

Cena 10 din

Za resnično enakopravnost žene

Borba za enakopravnost žene je neločljivo vezana za borbo Komunistične partije Jugoslavije za socialne in narodnostne pravice delovnega ljudstva. V to borbo so se žene vključevale, zavedajoč se, da tam, kjer vlada izkoriščanje človeka po človeku, tudi ni enakopravnosti za ženo. Žena je bila še posebej izkoriščana, kot cenena delovna sila in mnoge javne službe ji niso bile dostopne. Političnih pravic ni imela in v zakonu in družini je bila podrejena.

Najnaprednejše žene Pomurja so se združevale okrog Partije. Širile so napredno misel med ženami v društvu delavskih žena in deklet, v ženskem izobraževalnem društvu, med delavkami v tovarni perila in med kmečkimi dekleti v društvih kmečkih fantov in deklet.

Narodnoosvobodilno gibanje je našlo v Pomurju sodelavke že leta 1941. Dekleta in žene so kot kurirke prenašale obovestila in propagandni material. Zbirale so sanitetni material in skrbele za zatočišča in prehrano partizanov. Bile so tudi organizatorke in borke. V ječah in taboriščih so izkusile najhujša trpinčenja podivjanih fašistov. Z veliko radostjo so sprejele svobodo, ki jim je prinesla poleg osvo-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Redna letna skupščina okrajnega sindikalnega sveta

INVESTICIJSKE NALOŽBE V ZAOSTANKU

Organizacijsko poročilo OSS Murska Sobota v mandatni dobi 1958/59 so delegati dobili že pred skupščino, o delu OSS v minulem letu pa je poročal na skupščini predsednik okrajnega sindikalnega sveta Franc Skoberne. Obe poročili sta prikazali uspešno delo sindikata v Pomurju in nakazali najbolj pereče naloge za delo v prihodnje ter nudili zbranim delegatom bogato snov za razpravo, o kateri poročamo na četrti in peti strani.

Na skupščini so v zvezi z razvojem gospodarstva v Pomurju med drugim ugotovili, da so po realizaciji v prvih dveh letih petletnega plana močno zaostale investicijske naložbe za predvidevanji perspektivnega plana. Plan ni bil izpolnjen na tako važnih področjih kot so industrija, kmetijstvo, obrt in gostinstvo. Tu pa so še investicije v komunali, prosveti in zdravstvu, ki daleč zaostajajo za investicijami v gospodarstvu. Kakor kaže, pa bo po povečanih investicijah v letošnjem letu razmerje med realizacijo investicij v gospodarskih in negospodarskih panogah še vedno občutno neenakomerno, saj bo odnos investicij 58:32 v korist gospodarstva.

Redni letni skupščini okrajnega sindikalnega sveta, ki je bila sredi minulega tedna v M. Soboti, so prisostvovali poleg delegatov tudi številni gostje: zvezna ljudska poslanka Janez Hribar in Ivan Kreft, člana zveznega zbora proizvajalcev Franc Lubej in inž. Miran Mejak, sekretar OK ZKS Jan Ros, podpredsednik republiškega sveta ZSJ Leopold Krese, predsednik OLO Rudi Čačinovič in drugi.

V dveh letih se je zaposlilo 1347 oseb ali 46% od predvidenih na novo zaposlenih za petletno obdobje. S tem je bilo prekoračeno planirano zaposlovanje za približno 5%. Kar zadeva delovno storilnost pa velja ugotovitev, da se v primerjavi z letom 1957 ni dvignila, pač pa je ostala na isti ravni, ali je pa celo nekoliko padla, ker so instrumenti vplivali na podjetja tako, da so ta raje sprejemala na delo novo delovno silo in tako dvigala fizični obseg proizvodnje. Niso pa težila za tem, da bi dvignila proizvodnjo z istim številom delavstva. Kar pa zadeva potrošnjo, se je v letu 1957 in 1958 močno povečala v primerjavi z letom 1956. Posebno so se povečali osebni izdatki, medtem ko so materialni izdatki znatno zaostajali za predvidevanji: to so investicijske naložbe, ki bodo

šele v letošnjem letu komaj dosegle 32% predvidevanj glede na leto 1961.

Na skupščini so tudi izvolili novi plenum OSS M. Sobota, nadzorni odbor in delegate za republiško konferenco ter kongres ZSJ v Beogradu in sprejeli glede na podana poročila in razpravo ustrezne sklepe.

B. S.

PRED DVANAJSTO URO

Izpolnjevanje letošnjega družbenega načrta in tudi časovnih postavk petletnega perspektivnega načrta o razvoju kmetijstva je v Pomurju odločilno povezano s pridelovalnim sodelovanjem med kmetijskimi združenji in posameznimi kmetovalci, zato je to sodelovanje v kmetijstvu še zdaj osrednja naloga, katere uresničevanje zahteva maksimalno prizadevanje in napore vseh zainteresiranih činiteljev.

Toda s sklepanjem pogodb o pridelovalnem sodelovanju pri hibridni koruzi, krompirju, sladkorni pesi in v travništvu smo komanda začeli šele te dni.

To potrjujejo tudi poročila, ki jih dobiva okrajna združna zveza od območnih kmetijskih poslovnih zvez. Komaj započeti akciji je treba tudi pripisati, da so ta poročila najčeste nepopolna in spravljena skupaj na hitro roko, brez vseh zaželenih podatkov o realizaciji (primer KPZ Lendava).

Po mnenju pristojnih krogov je iskati vzroke za dokajšnjo zakasnelost v akciji predvsem v tem, da smo se nanjo v tehničnem pogledu preslabo in nepravčasno pripravili, kar je spet ugotovitev, ki se ponavlja že precej dolgo. V kmetijskih združenjih je prav sedaj v odločilni akciji zelo čutili pomanjkanje strokovnega kadra, saj je pri nas takorekoč le malo kmetijskih združenj s strokovnimi ljudmi, ki bi se neposredno ukvarjali s kmetijskim

(Nadaljevanje na 2. strani)

Poročilo in razprava na letni konferenci SZDL v Ljutomeru Cena dela je v dejavnosti

V SINDIKALNI DVORANI V LJUTOMERU JE BILA V SOBOTO LETNA KONFERENCA OBCINSKEGA ODBORA SZDL, KATERE SE JE UDELEŽILO 54 DELEGATOV IZ VSEH OSNOVNIH ORGANIZACIJ SOCIALISTIČNE ZVEZE LJUTOMERSKE OBCINE. KONFERENCI SO PRISOSTVOVALI SE TUDI: ZVEZNI LJUDSKI POSLANEC IVAN KREFT, SEKRETAR OO SZDL SIDA PODLESKOVA IN PODPREDSEDNIK OLO JOSKO SLAVIČ. O DVOLETNEM DELU SOCIALISTIČNE ZVEZE TER O SPLOŠNIH POLITIČNO-GOSPODARSKIH RAZMERAH V OBCINI JE POROČAL PREDSEDNIK OBCINSKEGA ODBORA SZDL ALEKSANDER PIRHER.

Ko je poročevalec analiziral delo občinskega ljudskega odbora, je dejal, da je opazen viden napredek pri delu večine upravnih organov kot pri organih družbenega upravljanja. Dokaj je bil aktiven občinski zbor proizvajalcev kjer so bile razprave mnogo bolj živahne kot v občinskem zboru, kot negativen pojav pa je omenil indifferenčnost posameznih odborov do zadev, o katerih razpravljata občinska zborna na svojih sejah. Med sveti občinskega ljudskega odbora so bili najbolj aktivni svet za družbeni plan in finance, svet za delo, svet za šolstvo, svet za industrijo in obrt ter svet za blagovni promet. Prav slednjega pa čakajo še velike naloge. Vendar se je pri delu svetov tu in tam pojavila pomanjkljivost, ki jo bo treba odpraviti: sveti ne smejo postati zbiro-

kratizirani upravni organi, voditi morajo politiko na področju svojega delovanja in to v smislu splošnih družbenih načel.

O krajevnih odborih je bilo v poročilu omenjeno, da so v glavnem dobro delali. Med najboljšimi je bil KO Radoslavci, ki je lani zgradil večje poslop-

je, vredno okrog 6 milijonov dinarjev, pri čemer je prispeval občinski ljudski odbor le 2 milijona dinarjev, vse ostalo pa so prispevali prebivalci. S krajevnimi odbori, ki so pokazali premalo samoiniciative, bo moral občinski ljudski odbor tesneje sodelovati. Najbolj primerne oblike takega sodelovanja so sestanki s predsedniki krajevnih odborov. Delovanje krajevnih odborov se je odražalo tudi na zborih volivcev, kjer so dajali volivci umestne predloge, kljub temu, da je bila udeležba na zborih volivcev nekoliko bolj slaba, saj je znašala povprečno do 15 odstotkov

(Nadaljevanje na 2. strani)

OB 8. MARCU, PRAZNIKU ŽENA,
NASE ČESTITKE

VSEM DELOVNIM ŽENAM POMURJA!

OKRAJNI ODBOR ZVEZE ŽENSKIH DRUSTEV
MURSKA SOBOTA

OKRAJNI ODBOR ZVEZE ŽENA-ZA DRUŽNIC
MURSKA SOBOTA

Ob Dnevu žena v Pomurju

Naš skupni praznik

V teh dneh potekajo tudi v Pomurju zadnje priprave za dostojno proslavo Dneva žena. Značilnost letošnjih priprav je v tem, da izdatneje sodelujejo tudi žene same — s konkretnim delom in dobrimi pobudami, zlasti še pod okriljem sekcije žena-zadružnic na podeželju.

V Ljutomeru bo centralna proslava že v petek zvečer. Organizator prireditve je Društvo za napredek gospodinjstva, v kulturnem programu pa bodo sodelovali orkester, moški in ženski pevski zbor domače »Svobode« in dramska skupina pionirskega odreda z osemletke »Ivana Cankarja«. Proslave pripravljajo tudi v Veržuju, Krževeh, Logaroveh in Razkrižju, na Cvenu in Slamnjaku, kjer so v pripravah predvsem aktivne sekcije zadružnic.

Proslave ob ženskem prazniku pripravljajo tudi v vseh večjih krajih in na sedežih šol-

skih okolišev v radgonski občini. V sami Radgoni bo svečana akademija v soboto zvečer, po njej pa bodo imele žene čajanko. Mno domačih skupin bo na akademiji nastopil kot gost tudi pevski zbor iz Krževec pri Ljutomeru.

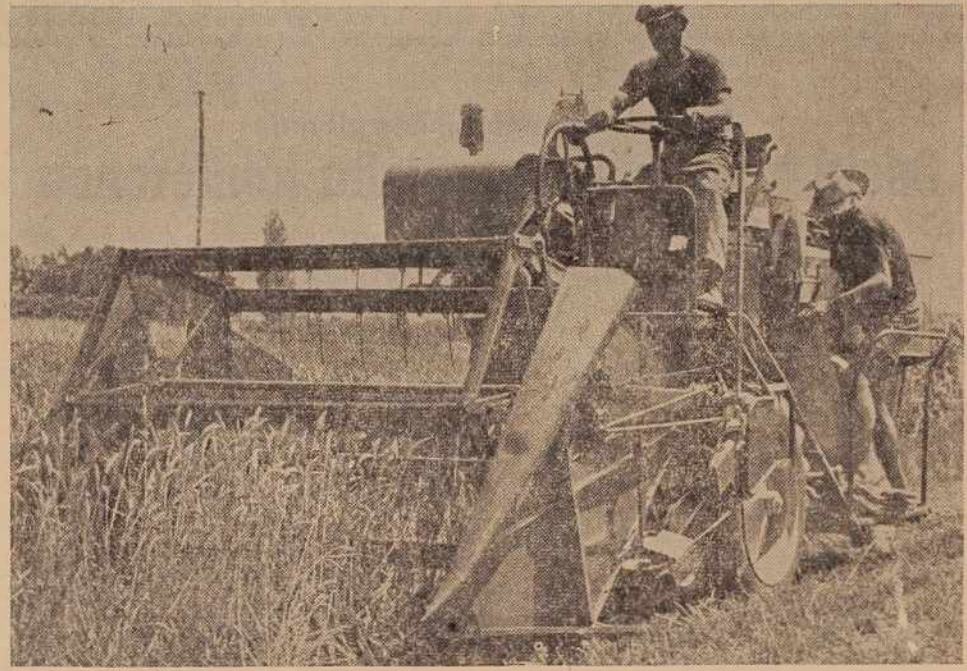
Občinski odbor SZDL Murska Sobota čestita vsem delovnim ženam k njihovem prazniku, 8. marca!

V Lendavi bodo imeli centralno proslavo večer pred samim praznikom. Nastopili bodo cimbani otroškega vrta in pionirji. Slavnostni govor bo imela tov. Irma Čigotova. Naslednji dan bo predsednik ObLO sprejel v goste vse žene, ki se ak-

tivno uveljavljajo v družbenem življenju, in priredil zanje tudi skromno zakusko. Večje proslave bodo ob sodelovanju prosvetnih društev in pionirske organizacije tudi v Turnišču, Polani in Dobrovniku.

V soboto zvečer bodo skupno z delovnimi ženami praznovali tudi prebivalci beltinske občine. Proslave bodo v vseh krajih, o pomenu ženskega praznika pa bodo govorile žene — priznane javne delavke. V Beltincih pripravljajo centralno akademijo ob sodelovanju šole, otroškega vrta in prosvetnega društva.

V petrovski občini bo osrednja proslava Dneva žena v združnem domu v Cepcih. V ta namen pripravljajo pester kulturni spored. Predsednik ObLO pa bo sprejel v goste vse žene — aktivne družbene delavke in jih skromno pogostil. Manjše proslave bodo tudi po vseh šolah v občini.

Tudi na nedavni redni letni skupščini OSS Murska Sobota so poudarili, da s sedanjo posestniško strukturo ne moremo upati na napredek v našem kmetijstvu. Naši obeti so v povečanih donosih s pomočjo pridelovalnega sodelovanja, mehanizacije itd. Na sliki: kombajn se je zaril v žito morje...

SZDL V LJUTOMERU

(Nadaljevanje s 1. strani)

vseh volivcev. Pobudo za pogostejše zbornice volivcev bi morala dati tudi Socialistična zveza.

Aktivnost žena se je pokazala predvsem v šolskih odborih, ki so bili v glavnem dobri, le premalo seznanjeni z vsebino šolske reforme.

Poročilo nadalje omenja nekatera bistvena vprašanja stanovanske skupnosti in investicije v okviru perspektivnega načrta. Tako je predvidena v kmetijstvu 554, v industriji 217, za obrt 156 in za družben standard 321 milijonov dinarjev.

V ljutomerski občini so bili doseženi precejšnji uspehi z reorganizacijo kmetijskih združenj. Dejstvo je — je poudaril tov. Parher — da je razvoj ljutomerske občine v glavnem odvisen od uspehov v kmetijstvu, sadjarstvu in v nogradništvu, kjer imamo še mnogo neizkoriščenih možnosti. Večdar tem problemom še nisimo dali dovolj poudarka. To kaže med drugim sklep predlanske letne konference SZDL, ki pravi, da je treba včlaniti v kmetijske zadruge čim več kmetovalcev, ustanoviti sekcije žena zadržnic in aktivne mladih združnikov. Glede na ta sklep naša prizadevanja niso povsem zadovoljiva.

V zadnjih dveh letih je bilo v ljutomerski občini dokaj razgibano tudi kulturnoprosvedno delo. Samo lani so pripravila društva 150 javnih prireditelj, predvsem v okviru proslav 90-letnice ljutomerskega tabora. Pred leti je bilo v občini 7 pevskih zborov, sedaj so samo še štiri, to zato, ker primanjkuje sposobnih pevovodij. Občutna vrzel je nastala tudi z ukinitvijo pujskega gledališča, ki je imelo v Ljutomeru in v Križevcih stalna gostovanja. To vrzel je občutili tem bolj, ker okrajno središče v tem pogledu ne more nuditi podobnih gostovanj, ki so vzpodbujala k delu tudi domače dramske skupine.

Občinski odbor SZDL je v preteklih letih dajal osnovnim organizacijam Socialistične zveze vsa pomoč. Skupno je na ob-

močju ljutomerske občine 36 osnovnih organizacij SZDL s 5900 člani, kar je nekaj več kot polovica vseh volivcev. Posamezne osnovne organizacije se niso uveljavile in niso posvečale dovolj skrbi problemom organizacij in društev, ki delujejo na območju osnovne organizacije. Podobno kot nekateri organizacije SZDL so bili premalo aktivni tudi mladinski aktivni iz česar lahko sklepamo, zakaj se mladina v javnosti pogostokrat tako težko afirmira.

LJUTOMER

Program ob proslavi 40-letnice KPJ bodo priredili v ljutomerski občini. Naj bodo ob Dnevu žena — 3. marcem, zaključili pa ga bodo ob Dnevu JLA 22. decembra letos. Med letom je predvidenih v tem okviru vrsto različnih prireditev in proslav.

-jm

Ob koncu svojega poročila je tov. Parher pozval vse prisotne delegate, naj letos, ob 40-letnici KPJ aktivno sodelujejo pri pripravah na ta naš pomembni jubilej.

V razpravi je govoril med drugim tudi zvezni ljudski poslanec Ivan Krefc. Govoril je o sodelovanju med združniki in kmetijskimi združenji, o regulaciji ščavnice ter o obletnici KPJ. — Ne samo za Pomurje, marveč za celotno Slovenijo sta pomembna predvsem dva dogodka. To je izhajanje Ljudske pravice in znani ljutomerski dogodki leta 1935. Posebno ob ljutomerskem zborovanju niso še pojasnjene nekatere podrobnosti in okolnosti, zato bo prav, je dejal tov. Krefc — da tudi osnovne organizacije Socialistične zveze pomagajo zbirati dokumentarno gradivo in vse ostalo, kar bo pojasnjevalo ta dogodek iz naprednega gibanja pri nas.

Podpredsednik OLO Joško Slavc je govoril o delu osnovnih organizacij SZDL in krajevnih odborov. Če hočemo, da

bodo sestanki teh forumov kot množični sestanki dobri, je dejal, jih morajo predvsem odborniki dobro pripraviti. Spraviti je treba ljudsko samoiniciativno in poskrbeti, da bodo volivci razpravljali na množičnih sestankih in zborih volivcev o vseh perečih zadevah, o katerih razpravljajo v vsakdanjem življenju.

Silvo Prelog je kritiziral to, da na sestankih mladinskih aktivov ni zaslediti članov odborov Socialistične zveze, čeprav bi morala biti med mladinsko organizacijo in SZDL najtesnejše sodelovanje. Matija Markrab pa je predlagal naj bi v letu 1959 izvedli med osnovnimi organizacijami SZDL tekmovanje glede pridobivanja novih članov in pomoči kmetijskim združenjem ob pogodbenem sodelovanju.

Poleg drugih je posegla v razpravo tudi sekretar OO SZDL Sida Podleskova, ki je naglasila, da si mora SZDL prizadevati, da postane na svojem območju odločujoča politična sila ki bo nenehno tolmačila naše splošne težnje. Posebno pozornost pa naj posvečajo osnovne organizacije SZDL vzgoji naraščanja pri delu Socialistične zveze, ker je tako bo mogoče sčasoma nekatere starejše člane SZDL, ki so že več let funkcionarji, vsaj nekoliko razbremeniti.

Ob koncu so izvolili na letni konferenci nov 21-članski občinski odbor SZDL ter delegate za okrajno konferenco.

PREDSEDNIK TITO se vrača domov

Predsednik Tito je zadnjega v preteklem mesecu odpotoval iz Združene arabske republike, potem ko je obiskal števne kraje Egipta in Sirije in se je seznanil z razvojem obeh dežel in pogovoril z ljudmi in državnikom te republike. V ponedeljek je prispel že na grški otok Rodos, kjer se je ustavljal za dva dni in je že govoril s predsednikom grške vlade, Karamanlisom o političnih zadevah.

Ob odhodu iz ZAR sta obe delegaciji objavili sporočilo, v katerem navajajo, da je predsednik Tito obiskal to republiko na povabilo predsednika Nasserja in da se je udeležil proslav v Kažu in Damasku ob obletnici ZAR. Gostje so obiskali tudi mesta Homs, Hamo, Alep, Latakijo in druge kraje in so povsod doživeli navdne lep sprejem. Ta obisk je omogočil predsedniku, da sta lahko nadaljevala razgovore, ki sta jih imela lani 4. decembra v Port Saidu. Govorila sta o vsestranskem pospeševanju nadaljnjega razvoja odnosov med republikama. Razgovori so mnili v popolnem razumevanju po sedmih dneh.

Oba državnika menita, da je razvoj mednarodnega položaja v zadnjem letu potrdil njuno mnenje, da se načela aktivne miroljubne koeksistence vedno bolj uveljavljajo v mednarodni politiki. Zato si bosta še nadalje prizadevala, da bi iz med-

narodnega življenja v celoti odstranili politiko opranja na silo, politiko hladne vojne in razdelitve sveta na bloke. To prizadevanje bo temeljilo tudi v bodoče na težnji, naj se mednarodni problemi rešujejo s pogajanjem in sporazumevanjem. V tem pogledu so vsekakor pomembne države, ki so izven blokov in se ravnaajo po principih miroljubne koeksistence.

Med drugim sta oba državnika poudarila, da je potrebno odstraniti vse oblike kolonializma, rešiti alžirsko vprašanje in da ni treba začeti pobud, ki bi še bolj oteževali reševanje problemov področja Azije in Afrike. Tudi za berlinsko vprašanje menita državnika, da ga je treba reševati in rešiti sporazumno in začeti mirovno pogodbo z Nemčijo v skladu z interesi vseh prizadetih narodov in v interesu mira. Izrazila sta tudi zaskrbljenost nad oboroževalno tekmo in mnenje, da je najmoj potrebno storiti čim več za razoroževanje in sicer takoj, brez vsakršnega odlašanja. Ob tem je v zvezi s tisti del sporočila, v katerem se državnikoma zavzemata za pospešitev gospodarskega in splošnega razvoja nerazvitih dežel in sodelovanje med raznimi državami v tem smislu, ki je dostojen pomankljivo.

O sodelovanju med obema republikama sta predsednika ob koncu sporočila izrazila zadovoljstvo nad splošnim razvojem sodelovanja in sta omenila med drugim, da je blagovna izmenjava v stalnem porastu.

Ze v tem času, ko se je predsednik Tito poslavljajal od ZAR, so se v

grški javnosti zelo pripravljali na sprejem gosta, katerega obisk so najavili sredi polpredsednika Tita iz Azije v Afriko. Na tleh grškega otoka Rodosa sta pozdravila predsednika Tita in ostale jugoslovanske goste odposlanec kralja Pavla, general Vandoris in predsednik vlade Karamanlis. Spremljale so ju druge pomembne osebnosti Grčije. Prihod Galebja je pozdravila s topovsko salvo kontratorpedovka grške voje mornarice Leona.

Predsednika Tita so sprejeli na otoku z vsemi častmi in z veliko prisrčnostjo. Predsednik Karamanlis s soprogo je priredil velikemu gostu slavnostno večerjo, katere sta se udeležili obe delegaciji, član: spremstva in visoki funkcionarji. Predsednik Tito je še pred začetkom političnih razgovorov sprejel delegacijo mesta Rodosa, ki je predsedniku Titu izročila zlato medaljo tega mesta in spomenico. Ob tej priložnosti je župan tega mesta podaril predsedniku, amforo, ki so jo našli foro iz III. stoletja pred našim štetjem, amforo, ki so jo našli v morju med otokom Kosom in Halikarnosom.

V ponedeljek in torek so bili med grškimi in našimi državnikih političnih razgovori, po katerih je bilo objavljeno tudi skupno sporočilo, kot je to ob takšnih priložnostih običajno.

Grški tisk je o tem obisku obširno poročal.

Letna konferenca občinskega odbora SZDL Petrovci-Šalovci

Bodočnost v pridelovalnem sodelovanju

Ob koncu minulega tedna je bila občinska konferenca SZDL Petrovci — Šalovci. Konferenci so prisostvovali zvezni ljudski poslanec tov. Janez Hribar, sekretar OO SZDL tov. Sida Podleskova in ljudski odbornik ter predsednik okrajne trgovinske zbornice tov. Franc Ficko. Na konferenci je poročal sekretar ObK ZKS tov. Jože Kolaric.

zmeraj premalo uveljavljajo v kmetijskem združništvu. Vzrok tega je v tem, da v občini delo z ženski se ne posvečajo tolikšne skrbi, kot že to danes razvoj zahteva.

REZERVE V ZIVINOREJI

Glede izvajanja občinskega perspektivnega plana velja, da je letos v občini 113 ha površin z italijansko pšenico, vendar je bilo doslej premalo storjenega glede pridelovalnega sodelovanja v ostalih kulturah, posebno pa pri krmnih rastlinah in travnikih, ki so zelo pereč problem glede ustvarjanja krmne baze. Zamujeno pridelovalno sodelovanje v travništvu lahko povzroči zaostanek predvidenega plana v živinoreji, a tudi to, da ne bo dosežen tisti hektarski donos njihovih površin kakor v primeru, če bi bilo travništvo na prvem mestu. Proizvodnja krompirja v letu

1957 namreč kaže, da bi ob urejenosti krmni bazi v občini v zelo kratkem času povečali zvi-norejo za 100%. Tako bi 50% slame, ki jo kmetje čez zimo zaradi pomanjkanja sena pokrmijo živini, lahko uporabili za steljo in s tem pridobili čisti hlevski gnoj, ki bi v resnici ustvarjal tisti humus, ki ga go-rški zemlji zelo pramankuje. Dalje takrat kmetje ne bi uporabljali za steljo borove glave in listje, katerih gnoj se povečuje kislo goričke zemlje. S tem bi tudi prenehalo uničevanje gozdov, ki so edini zaščitniki goriških obdelovalnih površin, ker bi s tem še bolj zadrževali vodo, ki v hudournikih odteka in odnaša rodovitno zemljo.

Dalje kljub zadostnemu prevoznemu parku (16 združnih in 12 zasebnih traktorjev ter dveh tovornih avtomobilov) opazuje v občini naraščanje števila konj, navzlic temu, da

omenjeni prevoznik park povsem zadošča. Za te konje gre večina razpoložljive krmne baze, delajo pa v letu le štiri mesece. Anketa, ki so jo izvedli vaški odbori SZDL, priča o primerih, da imajo kmetje za 9 ha zemlje po tri konje in le eno kravo (Domanjševci, Križevci, Hodoš in Markovci). Večina kmetov pa vzdržuje po dva konja in le dve do tri glave goveje živine. Zaradi tega kmetje v manjši meri gojijo svinje, ki so danes najboljši in najhitrejši vir dohodka posameznih kmetijskih gospodarstev.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Pred dvanajsto uro

(Nadaljevanje s 1. strani)

pridelovanjem. Strokovnjaki, ki jim imamo na razpolago, pa so preveč zaposleni z administrativnim in sestavljanjem raznih poročil za višje forume, večkrat celo s sestavljanjem poročil, ki bi jih zmogli že povprečni uslužbenci. Med posameznimi strokovnjaki je zategadelj celo slišati, da si s takim delom niti ne zaslužijo svoje plače.

Začetni »start« je sicer že dal nekatere rezultate, ki pa so še vedno malenkost v primerjavi z obveznostmi (brez podatkov KPZ Gornja Radgona je sklenjenih sedaj v okrajju 388 pogodb za 114 ha hibridne koruze (obveznost: 1900 ha), 81 pogodb za 28 ha krompirja (500), 59 pogodb za nad 8 ha sladkorne pese (500) in 112 pogodb za 80 ha travnikov (1800); pri slednji obveznosti je najboljša KPZ Ljutomer s 35 pogodbami za 34 ha travnikov, kar je že okrog 10 odst. vse njene obveznosti, medtem ko je v okrajnem merilu ta obveznost po zadnjih podatkih uresničena komaj 4 odst.).

Dostlejšnji, sicer skromni rezultati pa še ne opravičujejo nikakršnega pesimizma ob dejstvu, da je med veliko večino kmetovalcev ugodno razpoloženje v zvezi s sodelovanjem v tej akciji in da imamo dobre pomočnike tudi v združnih svetlih kot najvišjih organih združenega upravljanja na podeželju. To ugodno razpoloženje je potrebno sedaj — in za to je že zadnji čas, kajti ta mesec je za imenovane kulture takorekoč dvanajsta ura, če hočemo doseči količjak ugodne pridelovalne uspehe — samo usmeriti h konkretnim dejanjem. A to je predvsem naloga združnih vodstev in strokovnega kadra.

V tem ugodnem razpoloženju na terenu pa je tudi realnost pričakovati, da bomo vse letošnje naloge zadovoljivo uresničili, čeprav bo, kot predvidevajo, najtežje pri hibridni koruzi.

S. K.

Vsekakor plodno delo

Organizacije SZDL v soboški občini so položile letne obračune

Od začetka tega leta, ko so se občini Murska Sobota priključile še CANKOVA, GRAD IN MARTJANCI, je bilo v organizaciji SZDL v tej novi občini vključenih 112 vaških in terenskih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva. V času od 20. januarja do konca februarja tega leta je vsih teh 112 osnovnih organizacij SZDL, v katerih je vključenih nad 9000 članov, opravilo svoje letne konference oz. občne zbornice.

Delo teh konferenc je bilo vsekakor plodno. Opravljene so dopolnilne volitve odsotnih ali nedelavnih odbornikov in izvoljenih je nad 150 delegatov v občinski konferenco SZDL, ki bo v petek, 6. marca t. l. v Murski Soboti. Organizacije so volile delegate za konferenco na podlagi števila včlanjenih članov in sicer na vsakih 100 članov po enega delegata.

Problematika, ki so jo nakazali občni zbori, se nanaša predvsem na komunalne potrebe našega mesta in vasi. Tu so na prvo mesto, kot poseben problem, stavljali skoraj povsod vaške ceste, po katerih se zadnje mesece prevažajo vedno več traktorjev in drugih težkih tovornih vozil. Ta so ceste v jeseni dobesedno mnogokje preorala, tako da kmet z vprego skoraj ni mogel več voziti.

Člani SZDL so v mnogih vaseh s prostovoljnimi delom opravili nešteto delovnih dni na popravilu takih vaških cest. Nujno je, da njihove napore podprejo kmetijske zadruge — vsaj z dovolom gradbenega materiala, ker so predvsem te ceste poskođovalna vozila kmetijskih združenj.

Mnogo je bilo tudi razprav o pomoči gasilcem pri gradnji gasilskih domov, ki v vaseh, kjer nimajo vaških in združnih domov, služijo za vse kulturne namene v vasi.

Tudi skrb za aktivno delo mladinskih aktivov in aktivov mladih združnikov je bila na mnogih občnih zborih stavljena v plan dela organizacije.

Mnogi občni zbori so kritično ocenili delo kmetijske zadruge in tudi ponekod ugotovili, da zadruge še ne predstavljajo tistega centra na vasi, ki naj skrbi za napredek

kmetijske proizvodnje — saj je bil primer, da od upravne vodstva KZ sploh ni nihče prišel na občni zbor SZDL. Kmetovalci, člani SZDL, so povedali mnogo nepravilnosti in letam, kjer so bili tovariši iz KZ prisotni, so lahko pojasnili kako in kaj.

Upravni uslužbenci kmetijskih združenj, člani upravne odbora in združnega sveta v KZ se bodo morali potruditi, da (Nadaljevanje na 5. strani)

Letna konferenca SZDL v Radgoni

PREMALO MLADIH V VODSTVIH OSNOVNIH ORGANIZACIJ SZDL

Predvčerajšnjim je bila v Radgoni letna konferenca občinskega odbora SZDL, katere so se udeležili poleg 50 delegatov še zvezni ljudski poslanec Ivan KREFC, sekretar okrajnega odbora SZDL SIDA PODLESKOVA, republiški ljudski poslanec JOŠKO SLAVIC ter zastopnik JLA.

Poročevalec na letni konferenci, predsednik občinskega odbora SZDL Marija LEVARJEVA, je v svojem poročilu navajala, da je bila v zadnjih dveh letih glavna naloga občinskega ljudskega odbora utrditi njegov demokratični mehanizem in izboljšati gospodarsko stanje v občini. To je v ve-

liki meri tudi uspelo, saj je znašal narodni dohodek na prebivalca leta 1956 57 tisoč, lani pa že 85 tisoč dinarjev. Podobno temu se je zvišala tudi splošna potrošnja.

Osnovne organizacije SZDL so delale v glavnem dobro, predvsem kar zadeva občasne akcije, manj pa so bile samoiniciativne ter so čakale le na direktive občinskega političnega vodstva. Pri tem je treba izvesti osnovne organizacije Lesane, Crnci in Radenci.

(Nadaljevanje na 6. strani)

IV. KONGRES ZKS se začne letos 2. junija

Na svoji nedavni seji je Izvršni komite CK ZKS odločil, da bo IV. kongres Zveze komunistov Slovenije pričel 2. junija t. l. Konferenca osnovnih organizacij ZKS in občinskih predvolilnih konferenc, na katerih bodo volili delegate za kongres, bodo do 15. maja t. l. Na vsakih 90 članov ZKS bo izvoljen en delegat, pravico voliti svojega delegata pa imajo tudi vse osnovne organizacije, ki štejejo nad 20 članov. Glede na povečanje števila članov računajo, da se bo kongresa ude-

ležilo približno 640 delegatov. Na letnih in predvolilnih konferencah se bodo razen vprašanj o zvišanju življenjske ravni in povečanju delovne stornosti organizacije ZKS zlasti zavzele še za nekatera druga aktualna vprašanja: za pridelovalno sodelovanje v kmetijskem združništvu, ureditev tržišča, pojasnjevanje in izvajanje zaliti svojega delegata pa imajo tudi vse osnovne organizacije, ki štejejo nad 20 članov. Glede na povečanje števila članov računajo, da se bo kongresa ude-

Iz zgodovine delavskega gibanja

Osma zagrebška partijska konferenca

Ob koncu februarja 1928 je bila neke noči v zagrebškem predmestju, na Pantovčaku, kjer je zdaj muzej, osma mestna konferenca Komunistične partije Jugoslavije za Zagreb. Udeležilo se je 52 delegatov ter takratni člani CK Sima Marković, Djuka Cvijić, Rajko Jovanović in Nikola Horvatin. Proi je bil predstavnik tako imenovane desne frakcije, ostali trije pa predstavniki leve. Ze to kaže, da je bila konferenca sklicana v ortincu frakcijskih bojev, ki so močno omrtvočili moč Partije. Konferenca se je udeležil tudi predstavnik Kominterne.

Na konferenci je govoril član komiteja Josip Broz, ki je o 17 točkah obsegajočem poročilu ostro kritiziral takratno delo Mestnega komiteja. Poudaril je, da so frakcijski boji največje zlo za Partijo in da zato mnoge akcije niso mogle roditi sadov. Po argumentiranju Brozovi kritiki Mestni komite ni skrbel za ustanoavljanje partijskih celic, za tiskanje in širjenje partijskega tiska in šolanje novih partijskih kadrov. Namesto tega se je boril na torišču posa-

meznih frakcijskih pozicij. Josip Broz je zahteval od partijske konference, naj pošlje Kominterni pismo, v katerem bi odločno obsodila frakcionaštvo. Konferenca je s 27 glasovi sprejela vsa gledišča in predloge Josipa Broza in ga z ogromno večino 26 glasov izvolila za sekretarja Mestnega komiteja.

Kot sekretar Mestnega komiteja je Josip Broz z občudovanjem vredno odločnostjo uveljavljal linijo boja proti frakcionaštvu, organiziral in se zavezal za vsakdanji praktični boj za koristi delavcev in za njihovo združevanje na tej liniji. Nadaljeval je delo za združitev sindikalnega gibanja.

Nova usmeritev partijske organizacije je bila tem pomembnejša, ker je bila poglavalna Partija v Zagrebu med delavstvom globoke korenine.

V maju istega leta je Kominterni na pobudo te konference poslala članom Komunistične partije znano »Odpri pismo«, v katerem je obsodila frakcionaške boje v Partiji.

Trije razgovori

MILENA PIRHERJEVA je znana javna delavka v Ljutomeru. Je predsednik DPM Ljutomer, dela kot učiteljica v sindikatu prosvetnih delavcev, je član občinskega sveta za šolstvo, okrajnega sveta za socialno varstvo, okrajne zveze prijateljev mladine in član koordinacijskega odbora DPM v Ljutomeru.

O aktivnosti žena je dejala, da je v glavnem premajhna, predvsem pri tistih ženah, ki niso zaposlene. Navadno pa je tako: žena, ki je zaposlena in dela v tem ali onem društvu ali organizaciji, dobi časoma še kopice drugih nalog, kar je za zaposleno ženo določeno breme.

O stanovanjski skupnosti sodi, da bo brez dvoma ob pravilnem funkcioniranju zaposlene žene razbremenila. V Ljutomeru se je pokazalo precejšnje zanimanje za obratne kuhinje.

Kot javna delavka vidi mnogo problemov predvsem v socialnem varstvu. Pri tem manjka predvsem nenehno sistematično delo s socialno ogroženimi družinami. Morda smo morali delno tudi zaradi te pomanjkljivosti pred kratkim odpeljati dva mladina in eno mladinko v prehodno vzgajališče Kodeljevo zaradi izprijenosti. Sodi, da bi morala imeti občina socialne delavke, ki bi se ukvarjale izključno s to problematiko, ki je v naših viromodnih predelih še vedno aktualna.

Tudi VIKO POTOCNIKOVO, uslužbenko v Radgoni dobro pozna. Pripovedovala mi je o družini 150 otrok, ki so bili leta 1945 brez doma in staršev. Že od takrat je skrbel za njega, saj je bila in je še zaposlena na odseku za socialno varstvo pri ObLO. Sedaj jih je še samo 48, vsi ostali so prišli do svojega kruha. Tov. Potočnikova že od leta 1945 aktivno dela v raznih društvih in organizacijah.

Glede stanovanjske skupnosti je menila, da bi bilo lepo, če bi se dalo urediti v goriških predelih primerne prostore, kjer bi se šolska deca shajala in učila, saj so matere večinoma zaposlene in nimajo dovolj časa, da bi se tudi po šolskih urah posvečale svojim otrokom. Seveda bi bilo kaj takega zelo težko urediti, saj v hribovitih predelih ni strajnih naselij.

MANICA VODENIKOVA, uslužbenka, je aktivna družbeno delavka. Ko sem jo vprašal, kaj sodi o vrtcu, mi je dejala, da ljudje leta 1946, ko je bil vrtec ustanovljen, niso bili preveč navdušeni zanj. No, danes je drugače. Vrtec je premajhen in sprejema le še otroke tistih mater, ki so zaposlene ali kakorkoli drugače preobremenjene z delom. »Sama sem čutila pri vzgoji svojih otrok,« je dejala, »kako ugodno je vplival na otroke vrtec.« Danes je vrtec primerno opremljen, za kar skrbijo tudi podjetja, ki vrtec denarno podpirajo. Glede aktivnosti žena pa je dejala: »So skoraj vedno iste! Namreč v raznih odborih itd.

Tokrat nekaj o Centru za pospeševanje gospodinjske službe

V GOSPODINJSTVO, ki ne bo več težko breme

V POMURJU 97 ŠOLSKIH KUHINJ — LANI NAKUH ALI ZANJE 6 TISOČ KILOGRAMOV MARMELADE IN CEZ 1100 LITROV SADNIH SOKOV — TOPLE ENOLONČNICE ZA DIJAKE-VOZACE — POMANJKANJE STROKOVNEGA KADRA DOKAZUJE SAMO PET PREDMETNIH UČITELJIC ZA GOSPODINJSTVO NA 17 OSEMLETKAH — V SOBOTI VEČ ŠOLSKIH INTERESNIH KROŽKOV ZA GOSPODINJSTVO, ZA KATERE KAZEJO ZANIMANJE TUDI FANTJE — LANI PRODANI V SOBOTI 80 SOKOVNIKOV — V KRIZEVCIH PRI LJUTOMERU CEZ TISOČ OBISKOVALCEV NA RAZSTAVI SADNIH SOKOV — ZA UČINKOVITEJSE REŠEVANJE PROBLEMA DRUŽBENE PREHRANE V SOBOTI — V BODOČE ZAVOD ZA POSPEŠEVANJE GOSPODINJSKE SLUŽBE?

Ze doslejšnje delovanje Centra za pospeševanje gospodinjske službe v Soboti je bilo po svoji vsebini dokaj pestro in je ta zavod, kljub težavam in zaprekam, ki jih ni bilo malo, zadovoljivo izpolnil že vrsto

deset takih tečajev. Na teh tečajih so tudi vkuhavalci sadje, ki ga je bilo lani dovolj sprčo dobre letine. Po približnih podatkih so v vsem okraju nakuhali za potrebe šolskih kuhinj okrog 6 tisoč kg marmelade in

blem prehrane dijakov-vozačev, ki prihajajo v šole iz oddaljenih krajev. Zanje bo potrebno vpljati tople enolončnice. Pri Vidmu so se za tak ukrep že odločili in ugotavljajo, da to zelo ugodno vpliva na učni uspeh posameznikov. Predlagajo tudi, da bi šolske kuhinje dobile svoje pokrovitelje v občinskih svetih za šolstvo, saj sedaj nimajo tako rekoč nikogar, ki bi zanje skrbel načrtno in stalno.

Novi učni načrti za osemletke predvidevajo kot predmet tudi pouk s področja gospodinjsva. Čeprav je ta predmet letos obvezen samo za 4. in 5. razred osemletk, imajo že sedaj velike težave z ustreznim strokovnim kadrom. V Pomurju namreč deluje 17 osemletk, a predmetnih učiteljic imajo zaenkrat samo pet. Ražen na treh šolah ponujajo ta predmet prične strokovne moči honorarno, ugotovili pa so že tudi nekaj primerov, da je ta učni predmet odrižen v korist drugih. Slabost je tudi v tem, da ga poučujejo preveč z vidika kuhanja, a premalo z vidika vsega gospodinjsva, navajanja k gospodarnosti, marljivosti, varčnosti in skupnemu razdeljevanju

dela v družini, kar je v naši relativno zaostali pokrajini še posebej važno sprčo tega, ker je v veliki večini družin še vedno dokaj strogo ločeno delo med možem in ženo.

Novi učni predmet je bil zlasti ugodno sprejet v Soboti, vendar pa ga le težko izvajajo (zaenkrat samo v 5. razredu) zaradi pomanjkanja kadra. Tako je tega gospodinjskega pouka sedaj deležnih 116 dečkov in 91 deklic, zanimanje za ta predmet po ostalih razredih, ki je tudi veliko, pa rešujejo s pomočjo interesnih krožkov, v katere je že vključenih 47 deklic, ugodne možnosti za ustanovitev takih krožkov pa obstajajo tudi na učiteljskih, kjer je že sedaj okrog 60 prijavljenecv, med njimi tudi precej dečkov, vendar je vprašanje, če bodo zdajšnje, že močno preobremenjene učne moči zmogle strokovno-usmerjevalno delo tudi v teh krožkih. Sicer pa priporočajo ustanavljanje interesnih krožkov za gospodinjsvo na vseh šolskih zavodih, kjer so za tako vzgojno delovanje količkej ugodne možnosti.

(Konec prihodnjč)

Zene — pionirke družbene prehrane

hvaležnih nalog, kar se očituje tudi v ugodnih uspehih.

Center skrbi zlasti za brezhibno delovanje šolskih mlečnih kuhinj, katerih je v okraju 97, od tega števila pa jih je je bilo 65 deležnih konkretne pomoči strokovnjakov Centra. Ugotavljajo, da so se razmere v šolskih mlečnih kuhinjah v zadnjem času očitno zboljšale, zlasti še tam, kjer imajo ustajljen kuharski kader. Šolski otroci dobivajo v teh kuhinjah vedno boljše in po hranilnih snoveh pestrejšje malice. V preteklem obdobju je Center pripravil po šolah 37 tečajev za vodje mlečnih kuhinj in en centralni tečaj, kar je prav gotovo lep uspeh, če upoštevamo, da so najprej predvideli samo

nad 1100 litrov sadnih sokov. S tem so izdatno prispevali k izboljšanju prehrane šolskih otrok.

Seveda bi bilo napak trdit, da je urejenost mlečnih kuhinj povsod na zadovoljivi stopnji. Ponekod jim dela preglednice pomanjkanje prostorov, drugod shramb in posode, a ponekod imajo opravka tudi z nerazumevanjem posameznikov. Poseben problem večine šolskih kuhinj je še vedno neurejena peka kruha. Te pomanjkljivosti bo skušal Center v prihodnosti odpraviti s pomočjo okrajnega vodstva RK in drugih zainteresiranih činsteljev, zato je že tudi razpisal anketo, s katero želi ugotoviti, kaj vse bo še potrebno ukreniti za izboljšanje prehrane v šolskih kuhinjah. V večjih središčih Pomurja bo potrebno rešiti tudi pro-

Za resnično enakopravnost žene

(Nadaljevanje s 1. strani)
boditve izpod okupatorja tudi socialne slobodine in enakopravnost.

Socialistična Jugoslavija je z zakoni zagotovila osnovne zahteve ženske enakopravnosti, to so politične pravice, enako plačilo za enako delo, zaščito na delovnem mestu itd. Žene se teh pravic poslužujejo. Vedno več jih je zaposlenih v industriji, obrti, trgovini, šolstvu, zdravstvu in javni upravi. Na vseh teh področjih sodelujejo žene tudi v upravljanju družbenih zadev. Marljive delavke so v društvih Rdečega križa, v Zvezi prijateljev mladine, v kulturno-prosvetnih društvi, v telesno-ozgojnih društvi in v gasilskih organizacijah.

Nadaljnja osvoboditev žene iz spon preteklosti zavisi od premaganja nekaterih zaostalih gledanj, predvsem pa od splošnega gospodarskega napredka. Uspešna industrializacija dežele nam je omogočila, da v naslednjih letih še hitreje razvijemo gospodarstvo in vse tiste službe, ki neposredno vplivajo na standard. Razvoj prehrabene industrije in obratov družbene prehrane, konfekcije, komunalnih služb in servisov, ozgojnih in zdravstvenih ustanov odpira nova delovna mesta za zaposlitev žene. Te ustanove pa bodo postopoma razbremenjevale ženo v skrbi za dom in družino, da bo postala dejansko enakopraven proizvajalec in upravljalec.

Vsa ta vprašanja moramo reševati v okviru občine in v stanovanjski skupnosti. Ob ra-

zumevanju delovnih kolektivov, ljudskega odbora občine in prizadetih prebivalcev, jih bo možno uspešno reševati. V boju za razširitev materialne osnove, za resnično enako-

pravnost žene in za odpravo zaostalih pojmov o družbenem položaju žene, je potrebna zahtevna akcija najnaprednejših sil družbe in zlasti žena samih. S. P.

Milka Roganova, predsednik ZS KZ Gederovci

Žene v proizvodnji

Milka Roganova je po svojem značaju tiha in skromna ženska; nič kaj ji ne gre v račun, da bi kdo »povzdigoval« njene zasluge po osvoboditvi, dasi jih prav gotovo ima, saj je bila v prvih letih povojne socialistične graditve predsednik krajevnega ljudskega odbora, potem ljudski poslanec in sploh aktivna družbena delavka, sedaj pa je edina žena v Pomurju — predsednik zadrufnega sveta KZ Gederovci.

In menda je tudi v tem skrivnost njene skromnosti v izjavah, ki jih je kar pismeno poslala sodelavcu našega lista, potem ko jo je obiskal na domu v Sodiščinah, pa mu ni utegnla odgovorjati, ker jo je klical nujen posel v Radence.

Vprašanje: Kaj sodite o aktivnosti žen na vasi pred leti in sedaj?

Odgovor: Pred leti so bolj politično delovale, sedaj pa so se vključile predvsem v proizvodnjo.

Vprašanje: Splošni družbeni problemi, ki so za vas, kmečke žene, najbolj pereči?

Odgovor: Kmečke žene imamo zelo pereč problem. V polletnih mesecih ne vemo, kam naj bi dale predšolske otroke. Zelo potrebno bi bilo, da bi ustanovili otroške vrtece tudi po večjih vaseh.

Vprašanje: Kaj sodite o izobraževanju kmečkih žena?

Odgovor: Kmečke žene se izobražujemo predvsem v raznih tečajih in na predavanjih.

Materinska sreča

Sobota, Ormož, Pragersko, Zidani most! Postaje so ostajale za nami. V vagonih je bila neznosna vročina. Steklenice in čutare so se že zdavnaj izpraznile. Tu in tam je roka v nahrbtniku še otipala kako hrucko ali morda celo kako pozabljeno breskev, toda to je bilo res poredko. Pesem, ki je vse od Mure sem glasno odmevala skozi okna vagona, je bila vedno tišja in vedno manj glasov je usmerjalo njen tok. Vročina je opravila svoje. Brigadirji, ki jih je vozil vlak na traso, so bili utrujeni. Sedeli so po klopih in topo zrlji skozi okna. Vedno češče so pogledovali na ure.

»Kako dolgo še te vedno pogosteje spraševale izsušene ustnice. »Kmalu. Kmalu bomo tam.« smo se tolažili. »Saj zdaj več ni daleč.« Bilo je proti šesti uri popoldne, ko je stopil v vagon sprevidnik in nas veselo pogledal.

»Sad če Podsused.«

Začeli smo se pripravljati za izkrcanje. Vsak je hitro pograbil svoje stvari. Sele tedaj smo opazili, da smo v naglici pozabili doma precej stvari, med drugim tudi našo knjižnico in pisalni stroj. Nerodna stvar. Toda ni bilo časa, da bi si človek zdaj s tem bellj glavo.

»Kako bo,« sem se vprašal. »Kako nas bodo sprejeli? Kako se bomo prebili skozi ta mesec, ki je pred nami? Ali bomo kos nalogam, ki jih bo pred nas postavila trasa in življenje v naselju? Kakšni ljudje nas bodo obdajali, kako se bomo z njimi razumeli?«

Take in podobne misli so mi švigale po glavi, ko so zavore zacvillile po koleseh in so se prvi brigadirji že vsuli na peron. Počasi sem izstopil tudi jaz. Nedaleč od sebe sem zagledal siv moped in ob njem visokega fanta v uniformi, ki sem jo poznal iz slik v časopisju. Pohitel je proti nam.

»Odakle ste, drugovi?«

»Iz Sobote,« je krepko odgovorilo več glasov.

»Kje pa imate komandanta?« je nenadoma nadaljeval slovensko. Stopil sem naprej.

»Jaz sem komandant,« sem odgovoril ne ravno preveč trdno. Kar zdelo se mi je, da nekaj ne bo prav. Visokemu mladencu so se v brezmejnem začudenju odprla usta in nekaj časa je brez besed strmel vame in me meril od nog do glave. Segal sem mu komaj do pazduh, zato za to ni porabil preveč časa.

»Jaz sem komandant,« sem še enkrat ponovil. Zaprl je usta in vpra-

Srečanje s traso

šal po zameniku. Karči je stal poleg mene. Trznil je in krepko dejal: »Tu sem. Tu.« Se enkrat so se usta na široko odprla in spet zaprla. Spogledala sva se in zardela. Za nama so brez besed stali brigadirji in nas začudeno opazovali.

»Dobro, počakajte tu na Samoborec. Vsak čas bo tu in se pripelje do Domaslovca. Tam vas bom čakal.« To je bilo vse, kar je visoki mladenci povedal. Obrnil se je, se vsedel na moped in odbrzel.

Sami smo stali na postaji. Stal sem na mestu in gledal za njim. Nihče se ni premaknil. Vsi so opazovali Karčija in mene. Spet sva se spogledala.

»Ta je pa lepa! Izgleda, da se tukaj meri in ceni brigadirje po telesni višini. Kar nazaj se lahko odpeljeva. Alo, brigada, gremo tja v senco čakaj Samoborec.«

Sedeli smo tam v senci in vsak je s svojimi besedami in svojimi kretinami znova in znova rekonstruiral sprejem. Ivek je tako na široko odpiral usta, da nas je končno spravil v smeh. Postali smo spet dobre volje in tudi lepo odpočili smo si, ko je »kmalu,« čez dve uri res prisopihal Samoborec. Spet smo se vkrcali in napeto zrlji, kdaj bomo uzrli naše naselje. Končno! Vlak se je ustavil in vsuli smo se iz vagonov.

»Brigada, zborite se odjeknil klic. Hitro smo se postrojili. Vlak je odpeljal naprej. Na oni strani proge smo zagledali barake. Skupina brigadirjev v obledelih uniformah je tekla proti nam.

»Brigada pozdravite! In prvi, še precej majavi HOOO — RUK je odjeknil proti naselju. Odgovoril nam je gromovit mišerski pozdrav. Spoznali smo, da imamo opravka z izkušnimi brigadirji. Odkorakali smo v naselje. Pri vhodu nas je sprejel velik travnat napis: Mi gradimo avtoput, avtoput gradi nas! Skupaj z zastavami, ki so plapolale na jamborih pred barakami, kipom, ki je stal nasproti vhoda, in lepimi cvetličnimi gredami je naselje napravilo name zares lep vtis. Postrojili smo se. Pred nas je stopil dežurni naseljnik, ki smo ga spoznali po širokem rdečem traku z napisom DžN.

»Drugovi, sad prvo na večeru, pa onda na kupanje i zaprašivanje.« Ni mu bilo treba ponavljati. Navtili smo v jedilnico in se pošteno nahajali iz kopalnice in smo se nasmejani in veseli ozirali po naselju. Toda privadili.

Nekoliko manj prijetno je bilo zaprašivanje. Lepo okopani smo prihajali iz kopalnice in smo se nasmejani in veseli ozirali po naselju. Toda ne dolgo. Nenadoma so me pograbile močne roke in zdelo se mi je, da jih je bilo za več parov.

»Zatvoril oči i mikrofon. Sad to ne trebaš.« Storil sem tako. Po meni se je vsul slap d. d. t.-ja, s katerim so me vrli brigadirji hoteli očistiti balh in drugega nečistega mrčesa. Imenitno se mi je lepil na mokre lase in v petih minutah sem osivel. Tudi tovaršem se ni godilo nič bolje. Fantje, ki so jih pred mesecem dni tudi oprali, so sedaj uživali, ko so se lahko na nas maščevali. Delali so s takim veseljem, da so jim obrazi kar žareli.

Kmalu smo se namestili v baraki. Bila je čudovito snažna in svetla. Bele rjuhe so nas zapeljivo vabile s pogravov. Z zadovoljstvom smo položili utrujene kosti po njih. Toda spet smo se opekli. Tudi rjuhe so bile pred uporabo podvržene zaprašivanju in z milimi pogledi smo opazovali svojo zapacano obleko. Bili smo sredi največjega čiščenja, ko je nekdo pridrvel v barako.

»Kde je taj vaš mali komandant. Zove ga komandant naselju. Neka ide odmah u štab naselja!«

Odhitel sem za njim. V pisarni me je čakal visoki mladenci s postaje, toda tokrat je imel zaprla usta.

»Zdravo tovariš. Greva malo na traso?« Priskimal sem in šla sva. Stopila sva čez cesto in nato še skozi sadovnjak. Bilo je že mrčno in nisem dobro videl. Nenadoma se je ustavil.

»Evo, trasa.« Pogledal sem in res sem stal na razriti zemlji, ki se je vlekla ravno kakor nit proti slovenski meji. Počasi sem se s pogledom vrnil in sledil trasi na drugo stran. V daljavi so gorele luči velemesta. Komandant me je prijel okrog ramen in brez besed sva se vračala v naselje.

»Lahko noč, tovariš komandant!«

»Lahko noč, komandantek!« Odšel je. Taval sem v temi proti baraki in vedel sem, da je bil ta sprehod nemo opravilo za sprejem na postaji.

K M

ZA KORISTI DRUŽBENE SKUPNOSTI

Poročilo predsednika OSS Murska Sobota Franca Skoberneta na nedavni redni letni skupščini okrajnega sindikalnega sveta je osvetlilo med drugim vrsto pomanjklivosti v proizvodnji. Nekatera podjetja nimajo normiranih del, druga pa se izgovarjajo, da del ni mogoče normirati. Le malo je takih, ki so normiranje vzela kot resen korak k boljšemu gospodarjenju, kot osnovo za nagrajevanje po učinku. Tudi analitična ocena delovnih mest ni bila povsod pravilno opravljena.

INVESTICIJE V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU

V celoti so proizvodnja in storitve v vseh gospodarskih panogah v minulim letu porasle v primerjavi z letom 1957 za 7,1% ali za 25,8% v primerjavi z letom 1956. To dejstvo, poudarja poročilo, v glavnem

planu. Investicije bodo služile za rekonstrukcije v kovinski industriji, tekstilni industriji, živilski industriji (tovarna mesnih izdelkov v Murski Soboti in slatinsko podjetje Slatina Radenci), za rekonstrukcije v industriji gradbenega materiala (opekarne Lendava, Ljutomer, Puconci in G. Radgona) in in-

kovostnimi izdelki zadovoljevati potrebe mestnega prebivalstva v večjih industrijskih središčih. Zavod za napredek obrti prav gotovo ni proučil in izkoristil vseh možnosti, ki jih ima naša obrt.

INVESTICIJSKE NALOŽBE V KMETIJSTVU

Predvidene so tudi znatno povečane investicijske naložbe v kmetijstvu za leto 1959, saj znašajo 786 milijonov dinarjev. Namenjene so predvsem za pospešen razvoj poljedelstva in živinoreje pa tudi vinogradništva. Kmetijstvo je nujno mehanizirati, selekcionirati živino, graditi objekte za živinorejo, objekte za predelavo in vskladiščenje kmetijskih pridelkov. Potrebno bo tudi kultivirati nasade. Dalje v Pomurju močno zanemarjamo idealne možnosti za razvijanje poljedelskega vrtnarstva.

V trgovini, gostinstvu in turizmu bo potrebno zboljšati storitve in ponekod zvišati kapaciteto, ker so to področja, ki neposredno vplivajo na družbeni standard in jih zaradi tega ne smemo zanemarjati. Organizirati je treba obrate za družbeno prehrano, ki bodo nosili izrecno obeležje borbe za dvig življenjskega standarda delovnega človeka.

INVESTICIJE ZA NEGOSPODARSKO DEJAVNOSTI

Te bo treba znatno povečati. Tu je treba omeniti predvideno gradnjo vajenske šole v Lendavi, izdelavo načrtov za pripravo gradnje vajenske šole v G. Radgoni, dokončna dela na adaptaciji dijaškega doma v M. Soboti, adaptacijo dvorane v gradu za predavanja in kulturne prireditve v M. Soboti, nadaljnjo izgradnjo in opremo radijske postaje, adaptacijo učiteljskega doma v M. Soboti, pričetek gradnje osemletnih šol v Petrovcih, Turnišču, Bogojini, Križevcih pri Ljutomeru in na Kapeli. V zdravstvu pa bo treba dograditi zdravstveni dom v M. Soboti, usposobiti šolske dispanzerje, dispanzerje za žene ter splošne in zobne ambulante. Tu so tudi priprave za gradnjo otroškega oddelka splošne bolnišnice.

Izgradnja komunalnih naprav, gospodarnjskih servisov in otroških ustanov v okviru stanovanjskih skupnosti ostane še nadalje skrb občinskih LO, občinskih sindikalnih svetov pa bodo morali v ta namen mobilizirati tudi sredstva gospodarskih organizacij. Mobilizirati bo tudi treba sredstva samega prebivalstva iz posameznih stanovanjskih skupnosti.

NEZDRAVI POJAVI

SEKRETAR OK ZKS TOV. JAN ROS: »S TAKSNIM NAČINOM OBDELAVE ZEMLJE SE DRUŽBA NE MORE VEČ STRINJATI!«

Ko je omenil v razpravi na redni letni skupščini OSS M. Sobota nekatera aktualna vprašanja dela sindikata, je sekretar OK ZKS tov. Jan ROS poudaril, da je treba spremljati proizvodne naloge. Dejal je, da smo lani ugotovljali proizvodni učinek v večini primerov po zapoznelih bilancah. Poudaril je tudi potrebo po tekočem analiziranju in odpravljanju pomanjklivosti, zato je treba letos že po prvih mesecih narediti v oseh proizvodnih enotah obračun in pregled dela. Dalje je tov. ROS omenil vprašanje odnosa nekaterih ljudi v administrativnih enotah proizvodnih podjetij. Če se posamezniki ne bodo zavzeli pri delu tako, kot to zahteva proizvodnja, se jim mora to občutno poznati pri plači.

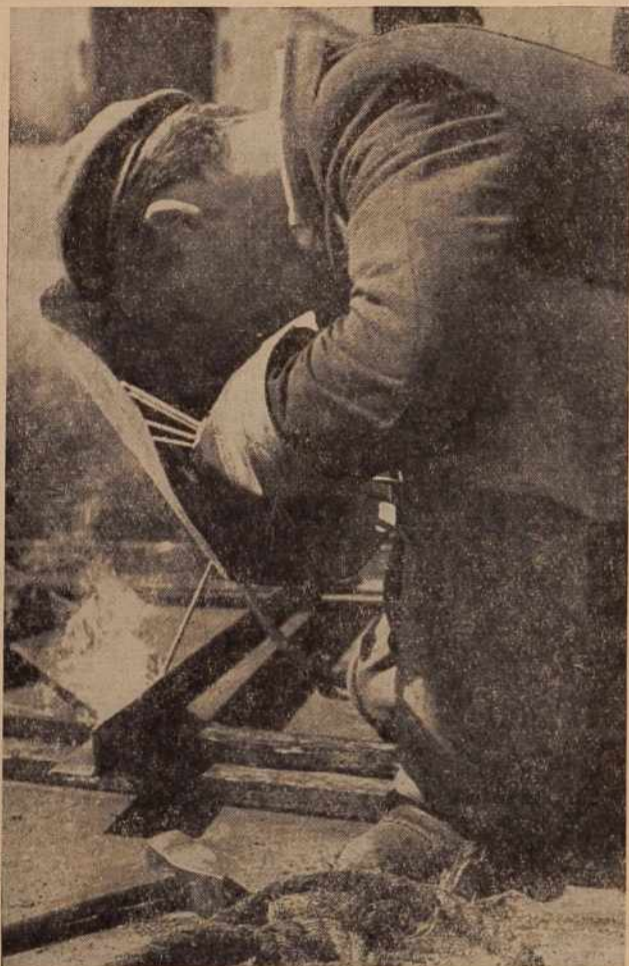
Dalje je tov. ROS dejal, da družbeni standard ni abstraktno politično geslo. Stvari ne tečejo tako, kot treba, je dejal, in to zaradi neznanja in premajhnega pojasnjevanja. To pa je tudi stvar odnosov. Splošne ugotovitve kažejo, da vsi zaposleni ne delajo in se ne trudijo enako, ker nismo merili učinka. Bili so tudi primeri, da so mnogi dobili za manj opravljenega dela večje prejemke. Znano je tudi dejstvo, da hodi polproletarski življenjski zaradi socialnega zavarovanja in pokojnine, dela pa šele doma. Taki se tudi najbolj protivijo delitvi sredstev. Tu se je tov. ROS vprašal, ali smo že kdaj ukrepali proti takim nezdravim pojavom. Odpravili smo izkoriščanje človeka po človeku v grobi obliki, je dodal, vendar pomenijo tudi lenuhi v proizvodnji klasično izkoriščanje človeka po človeku. Tega ne smemo posploševati, vendar pa se moramo lotiti v

podjetjih analiz in takim primerom enkrat za vselej narediti konec.

POTREBNI SO UKREPI

Podobni pojavi so tudi v administrativnih ustanovah, zavodih in ljudskih odborih, je dalje poudaril tov. ROS. Tudi v teh so člani sindikata, ki bi morali nekaj ukreniti. Poznamo tri vrste tovarišev, je dejal tov. ROS. Predosem vestne in požrtvovalne, ki opravljajo poleg službenega tudi družbeno delo. Ti zanemarjajo sebe in družino. Dalje poznamo take, ki so sicer v službi vestni, izven službe pa jih najdemo kvečjemu na kakšnem honorarnem delu. In tretja vrsta: taki, ki nikjer nič ne delajo — ne v službi in ne izven nje, so pa navzlic temu člani sindikata. To so nedvomno nezdravi pojavi in uslužbenški sindikati bi se jih morali resneje lotiti reševati. Omenjeno drugo vrsto, je dejal tov. ROS, se lahko družba prenese, toda z onimi tretje vrste je treba odkrito spregovoriti. Enkratna kontrola seveda ne bo zalegla. Kontrola bi morala biti stalna praksa našega dela. Če zaradi tistih, ki se sibiyo pod bremenom službenega in družbenega dela, je treba postaviti to vprašanje.

V nadaljevanju razprave je tov. ROS omenil stalne slabosti v delu naših forumov in odborov. Zapisniki sej vsebujejo sicer konkretne sklepe, v praksi pa ne zasledimo ničesar. Po sodbi tov. ROSA je plenum premalo ocenil delo naših forumov, odborov in komisij. Ko je omenil vzroke (Nadaljevanje na 5. strani)

Varilec pri delu

zagotavlja nadaljnji gospodarski razvoj, vendar bo treba v letošnjem letu povečati narodni dohodek skoraj za 11% v odnosu na lanskega.

V ta namen so predvidene precejšnje investicijske naložbe v industriji in rudarstvu, ki znašajo po predvidenih družbenega plana 2,171 milijonov bruto investicij. S tem bi dosegli ob koncu leta 55% od skupno predvidenih investicijskih naložb po perspektivnem

dustriji usnja ter obutve. Dalje je predviden začetek novogradnje tovarne metanola v Lendavi in obnova opekarniškega obrata v Lukavcih. V načrtu so tudi priprave za začetek novogradnje tovarne težke konfekcije v Murski Soboti.

Poseben problem so naložbe sredstev v obrt. Nasploh bi bilo treba razviti tako obrtno dejavnost, ki bi ne imela samo uslužnostni značaj in bi mogla s svojimi visoko-

Petdeset odstotkov namesto dveh tretjin

Delegat tov. DRVARIC, M. SOBOTA: »Organi samoupravljanja v delovnih kolektivih so pokazali v bivši občini M. Sobota dovolj gibčnosti v svojem delu. V priključenih občinah se skrivajo za organi samoupravljanja zasebni obrtniki, ki uveljavljajo svoje osebne koristi. — Zbor proizvajalcev ni pokazal tega, kar smo pričakovali. Zbori volivcev v kolektivih niso redni, člani zbora proizvajalcev pa niso na tekočem z dogajanjem v komuni. Vsekakor je izobrazba organov delavskega samoupravljanja in članov zbora proizvajalcev skrb sindikalnih vodstev.

Po predlogu obč. sindikalnega sveta M. Sobota naj bi dale vse gospodarske organizacije v namene družbenega standarda 50% iz sklada skupne uporabe (20% za notranjo uporabo, 30 odstotkov občin). S tem v zvezi je nujno izdelati ustrezen program. Pereča je ureditev

ženskega in otroškega dispanzerja ter adaptacija šolskih prostorov, kakor tudi širša in hitrejša stanovanjska izgradnja. Nekaj sredstev kaže nameniti tudi za ureditev družbene prehrane. Vedno bolj je očitna želja po ustreznih menzi, kar pa zahteva temeljito eko-

nomsko analizo in smotrne priprave. Od menze bi imela družba dvojno korist: manj bo bolniških stroškov, stanjost pa bo večja. Razmisli! kaže tudi o tem, kje dobiti sredstva za kanalizacijo in vodovod v M. Soboti. Sindikalne podružnice naj bi razpravljale tudi o tem.

Ni mesta za tiste, ki dobivajo plače po zaslugi pridnih delavcev

Tajnik OSS Rudi RAPL: »V zvezi s prispevkom gospodarskih organizacij iz sklada skupne uporabe za družbeni standard nekaj podatkov. Vse gospodarske organizacije v okraju (brez kmetijskih združenj) bodo imele po predvidevanju razporeditve čistega dohodka naslednje: čistih dohodkov bo 1.961.979.000 din, osebnih dohodkov 1.448.626.000 din. V re-

zervnem skladu bo 62.160.000 din, denarnih sredstev sklada osnovnih sredstev 127.860.000 din, v skladu obratnih sredstev 19.581.000 din, denarnih sredstev sklada skupne uporabe bo 72.695.000 din, nerazporejenih sredstev pa predvidevajo 26 milijonov 692.000 din.

Glede financiranja investicij v leto 1959 je stanje naslednje: iz amortizacijskega sklada 231.594.000 din, lastnih sredstev 250.719.000 din, tujih sredstev 1.221.895.000 din. V širina prepuščenih sredstev iz leta 1958/59 na račun prispevkov in pa od znižanja obrestne mere 145 milijonov 82 tisoč din. Saldo razpoložljivih sredstev na dan 31. dec. 1958 gospodarskih organizacij našega okraja: v rezervnem skladu 168.660 din, denarna sredstva sklada osnovnih sredstev 68.550.000 din, sklad obratnih sredstev 1.534.858 din, denarna sredstva sklada skupne uporabe 54.104.000 din in nerazporejena sredstva gospodarskih organizacij 9.573.000 din. V okviru tega razpoložljivih sredstev se bodo sindikati seveda zavzeli za ustrezno naložbo v družbeni standard.

Nezakonite delovne odpovedi

Tov. ZGRABLJIC, predsednik ObSS Lendava, je govoril o investicijah in zaposlitvi odvšne delovne sile, katere je največ na vasi. Menil je, da so za razvoj v našem okraju nujne tudi nekatere negospodarske investicije: ceste, železnice itd.

in predlagal vključitev vajencev v sindikat obrtnih in komunalnih delavcev, kamor kaže priključiti tudi gospodinjstvo pomočnice.

NAPACNA TOLMACENJA TARIFNE POLITIKE

Tov. Viktor PINTARIČ, Ljutomer: »Pravilna tarifna politika je važna naloga sindikalnih organizacij. V podjetjih je še mnogo nerazumevanja, ker ni članom kolektivov ničče obrazložil pravilnega in razumljivega stališča. Zato se napačno tolmačenja še vedno uveljavljajo v naših gospodarskih organizacijah. V podjetjih se vedno gledajo le nominalne tarifne postavke v okviru tarifne pravilnika. Tudi delavski sveti se niso opraviili svojega dela. Se najdemo vodilne ljudi v podjetjih, ki ne poznajo strukture delitve dohodka gospodarske organizacije. Delavski sveti naj ne glasujejo samo o tem, kar predlagajo tarifne komisije. Delavski sveti morajo biti aktivni in razdeliti predvideni čisti dohodek na sklade in osebni dohodek in nato naj nadaljujejo delo s sestavljanjem in sprejemanjem tarifnih pravilnikov.«

Občinski sindikalni sveti naj sklenejo razširjene konference z direktorji podjetij, predsedniki delavskih svetov, predsedniki sindikalnih podružnic itd. je dejal tov. Pintarič. Na teh konferencah je treba zavzeti pravilno in razumljivo stališče. Nominalne tarifne postavke kaže povečati le tam, kjer so se dogajale napake. Ni važen delovni čas, temveč to, kako bomo ustvarili dohodek, je poudaril tov. Pintarič.

Delegat tov. SUKIC, M. Sobota: »Nekatera podjetja še vedno neurejeno poslujejo, od tod tudi veliko število delovnih sporov. Lani je bilo nezakonito odpuščenih 151 delavcev. Od tega števila je bilo 67 žena, med njimi štiri noseče. Dalje je bilo lani 110 prekrškov nepravilnega obračunavanja nadurnega dela, nočnega dela, dela ob državnih praznikih itd. To se največ dogaja, seveda v skodo zaposlenih, pri kmetijskih gospodarstvih, kmetijskih združenjih, v obrtnih podjetjih itd.

Higiensko tehnična zaščita dela je najbolj aktivna v podjetju »Naftas«, kjer odpade na posameznega člana kolektiva 17.000 dinarjev izdatkov v ta namen. Manj skrbijo za zdravje delavcev kmetijski obrti navzlic skropljenju z zdravju škodljivimi kemikalijami.

Uspeli bomo le, če se bodo za HIT zavzele sindikalne podružnice, DS in UO. Komisije HIT so ponekod zastopljene.

Dalje je tov. Sukič omenil, da je treba spremeniti kriterij nagrajevanja vajencev in to upoštevati ob sprejemanju tarifnih pravilnikov. Navedel je nepravilnosti pri nagrajevanju vajencev v zasebnem sektorju, kjer je bilo lani 126 primerov, da niso dobili vajenci nobenih nagrad. Opozoril je na izkoriščanje teh vajencev pri neustreznem delu

Naše geslo: visoka proizvodnja in pošteno plačilo po enoti proizvoda

ZVEZNI LJUDSKI POSLANEC TOV. JANEZ HRIBAR: »TEZIMO K MODERNIZACIJI POSESTEV IN NE K NACIONALIZACIJI ZEMLJE!«

Zvezni poslanec Janez HRIBAR je v razpravi na redni letni skupščini OSS med drugim poudaril kot prvenstveno nalogo razvijanje proizvodnje poleg tega, da bodo imeli Murska Sobota in ostali centri vedno več komunalnih problemov. Na vasi bo še dalje pereče vprašanje novih delovnih mest, o čemer pa bi moral predvsem razpravljati prav na vasi. Dejal je, da se nova delovna sila povsod rekrutira z vasi in omenil primer Beograd, kjer se je povečalo število prebivalstva od 250.000 na 600.000, v Ljubljani pa se je povečalo za 100%.

Tov. Hribar je postavil tudi vprašanje, kam z vaškimi otroki. Dejal je, da je odgovor samo eden: industrija. Ko kmet z nevoljo plačuje davke, pozablja na to, da je naša družbena skupnost vložila težke milijone za delovna mesta in stanovanja njegovih otrok. To je nastalo iz viška vrednosti in naše plače so zato nizke, ker so velike potrebe. Dalje je tov. Hribar dejal, da je to dala v glavnem proizvodnja, nikakor pa ne zaostalo kmetijstvo.

VELIKE MOŽNOSTI POVEČANJA KMETIJSKE PROIZVODNJE

Glede osemurnega delavnika v kmetijstvu je tov. Hribar dejal, da je smešno postavljati osemurnik in po osmih urah dela končati brez ustreznih mehanizacij, čeprav znaša v letnem povprečju delavnik v kmetijstvu res 8 ur. Pri tem je treba gledati proizvodnost in primerjati naše primitivno kmetijstvo z onim v razvitejših državah. Tako ima naša država okrog 2.500.000 kmetov, v ZDA pa jih je okrog 4.500.000, vendar ne moremo pridelati dovolj hrane za 18 milijonov ljudi, v ZDA pa pridelajo hrano za 175 milijonov svojih ljudi in še jim

preostane, da jo ponujajo in prodajajo po vsem svetu — zaradi visoke proizvodnosti. Sicer pa je res, je dodal tov. Hribar, da toliko, kolikor vvažamo, tudi izvažamo kmetijskih pridelkov. Vendar pa delavci v razvitejših državah navzlic temu ne živijo toliko bolje, kolikor je proizvodnost pri njih višja od naše. Navedel je podatke, da je ameriški delavec v kmetijstvu pridelal leta 1900 hrane za 8 ljudi, l. 1940 za 12 ljudi, l. 1950 za 16, l. 1957 pa že za 19,75 ljudi, kar priča o tem, kako velike so možnosti dviga kmetijske proizvodnje z uporabo sodobne agrotehnike, ki jo uvajajo tudi pri nas. Stroški pridelave so v ZDA sicer veliki, je pa to po človeku velika proizvodnja. Upoštevati pa je še treba delitev dohodka in življenjskih stroškov, ki so v ZDA veliki, medtem ko pri nas živijo dobro tudi lenuhi.

V nadaljevanju je tov. Hribar poudaril, da je treba prelomiti s koncepcijo in prakso z gledanjem tistih strokovnjakov, ki so zadovoljni z doseženimi donosi. Naše geslo mora biti, je dejal, visoka proizvodnja in pošteno plačilo po enoti proizvoda. Današnjih dni ne kaže primerjati z bivšo Jugoslavijo, ko smo stali na drugi strani bariкаде. S prevzemom oblasti so se pozicije spremenile, z oblastjo smo prevzeli nase tudi odgovornost, skrb za štednjo, itd. Neugodno za nas je tudi to, da buržuazija v bivši Jugoslaviji, ki je izmotala iz delovnih ljudi milijarde, teh ni vlagala v proizvodnjo in jih je rajši nalagala v inozemstvu. Navzlic temu smo dosegli tudi že z lastnimi napori povečano proizvodnjo, kar pa je še premalo. Zaostanost nas bremeni, ker smo v zgodovini zaostali za razvojem, kar pa še zmeraj ni varok za črnogledost. (Nadaljevanje na 5. strani)

V nadaljevanju razprave smo slišali že znano ugotovitev, da nekateri panoge obrti izumirajo. Posamezni delegati so omenili primere izkoreninjenja obrtnih delavcev. Se so namreč pritožili, da niso delavci pri zasebnih obrtnikih socialno zavarovani po več let, s čimer je oškodovana tudi družba. Dalje vajenci iz zasebnega sektorja obrti pri pomočnikih izpitih ne kažejo dovolj strokovnega znanja. Predlog: sankcije proti odgovornim zasebnim obrtnikom. Točna je tudi ugotovitev, da nekateri zasebni zidarji mojstri vseh zaposlujejo več ljudi kot podjetja družbenega sektorja. Delavce prijavljajo taki mojstri le za nekaj dni ali mesecev, čeprav nekateri delajo po več let. Dalje prevzemajo nekateri zasebni zidarji mojstri dela tudi na poštah gradbišč, kar ob številu petih zaposlenih ne gre.

Delegati so navajali tudi pomanjkljivosti v delu podjetij družbenega sektorja na območju bivših občin Cankova in Grad, kjer opravljajo zaposleni polovico dela za podjetje, polovico pa za lasni žep. Za tako ravnanje imajo zgled v teh podjetjih v vodilnih ljudeh, pri katerih prevladuje zasebna obrtniška miselnost. Dalje so govorili delegati o povezavi industrijskih in kmetijskih delavcev, o potrebi delavske univerze, o vprašanju gradnje vavenskih šol v okraju in o šoli za vodilni kader v obrtnih podjetjih. Za to šolo naj bi obč. sindikalni sveti predlagali ustrezne mlade ljudi, ki bi bili po šoli sposobni prevzeti vodilna mesta. Mlade zato, ker so bolj dojemljivi za revolucionarne spremembe v našem družbenem razvoju.

delavcev, izven sindikalne organizacije. Že tri leta ustanovljajo sindikalno podružnico Murske regulacije v G. Radgoni, vendar je še niso ustanovili, ker se prizadevajo ne zavedajo, v kakšne namene naj bi jim služila. Seveda je treba zboljšati ideološko raven tovaršev pri Murski regulaciji. Hkrati so delegati ponovno omenili vprašanje Delavskega doma v Murski Soboti.

(Nadaljevanje s 4. strani)
prej omenjenega stanja, je tov. Ros dejal, da je vzrok v tem, ker izvoljeni forumi ne delajo kolektivno in primerjalno s stanjem v proizvodnji in administrativnih ustanovah. To se dogaja po njegovi sodbi zaradi slabe izbire kadra. Izbrati je treba take, ki so sposobni; voljni delati in niso preveč zaposleni, po izbolitvi pa jih

na terenu zdravo razpoložene, da se družba s tem načinom obdelave zemlje ne more več strinjati. Kmečki fantje in dekleta, zaposleni v podjetjih, ki so člani sindikata, naj ugodno oplivajo na svoje starše, sorodnike in znance na vasi. V tem smislu bi moralo biti v sindikalnih podružnicah več konkretnega dela, saj so v kmetijstvu skrite mnogo večje

(Nadaljevanje s 4. strani)
O Nato je tov. Hribar omenil, a predvideva družb. plan LRS v kmetijstvu povečanje za 172%. O tem je treba na naši vasi odločno spregovoriti in poudariti, da s to posestiško strukturo ne moremo upati na napredek. Če v primeru, če bi dosegli v našem kmetijstvu kot celoti vsaj polovico tega, kar so dosegla nekatera družbena posestva, bi imeli pridelkov na pretek. Naši obrti niso v povečanju cen, temveč v povečanih donosih. Tudi v ZDA je tehnika povzročila revolucijo v kmetijstvu: število kmetij se nenehno manjša, površine pa se večajo.

NASI OBETI V POVEČANIH DONOSIH

Ob koncu je tov. Hribar dejal, da bomo letos vložili v kmetijstvo v Sloveniji 7 in pol milijard dinarjev. To nam bo rodilo uspehe le, če bomo na vasi prodrali s socialistično politiko in s pomočjo pridelovalnega sodelovanja organizirali proizvodnjo na velikih površinah, kajti sicer ne bomo kmetijske proizvodnje ne povečali in ne povenili. Tudi sindikati morajo vložiti ves svoj politični napor v to, da preprečijo naše kmete, da gre pri nas za modernizacijo posestev v novih družbenih pogojih in ne za nacionalizacijo zemlje.

ODRANCI

Predzadnjo nedeljo smo imeli v Odrancih občni zbor RK. Udeležba je bila proti pričakovanju množična, saj se je zbralo okrog 100 članov. V živahni razpravi so kritizirali nekatere nepravilnosti, ki jih je zagrešil odbor pri delitvi živil in obleke.

Na zboru smo izvolili novo vodstvo, ki bo, kakor pričakujemo volivci, aktivnejši in prizadenejši od dosedanjega. Pri svojem delovanju bo moral upoštevati predvsem pravi namen in nalogo te človekoljubne organizacije.

SIROMASNI PASTIR V LENDAVI

Madžarska dramska skupina DPD »Svoboda« v Lendavi je letos zelo aktivna. Pred tedni je uprizorila igro »Lilomf«, za katero je bilo veliko zanimanje med madžarskim prebivalstvom. Tokrat pa nas je zopet razveselila z ljudsko veseligr »Siromašni pastir«, ki je prav tako dobro uspela. Takih prireditev se naši ljudje, zlasti iz madžarske narodne manjšine, še želijo.

-Zra

Delavska prosveta

Stane FEUS, rudnik Presika: »V DPD Svoboda ni dovolj delavcev. Predlagam, da ustanovimo za delavce, ki jih ni mogoče pritegniti zaradi oddaljenosti kraja stanovanja k delu v DPD v centrih, amaterske sekcije v kolektivih — sindikalnih podružnicah in jim pripravimo dostopen in dojemljiv program. Kadar prirejamo predavanja in vabimo predavatelje od vsepovsod, pogosto pozabljam, da imamo ustrezne kadre tudi v svojih kolektivih.«

lahko sindikalne podružnice družbenih posestev mnogo pomagale pri socializaciji naše vasi. Družbena kmetijska posestva že imajo bogate izkušnje v svojem delu in te bi lahko posredovale našim zadržnikom na vasi.«

Delegat tov. SENCAR, VG Ljutomer, je govoril najprej o delovnem času v kmetijstvu, ki onemogoča delavcem, da bi se izobraževali in udeleževali v družbenem in društvenem življenju — v času sezone. Menil je, da so kmetijski delavci-proletarci v neenakopravnem položaju s polproletarci in neproletarci v kmetijstvu. Nato je dodal: »Mladina je zaposlena v kmetijstvu več ali manj sezonsko. To pa zato, ker nima boljših možnosti zaposlitve. V družbenem in društvenem življenju je nedejavna, ker ni nikjer organizacijsko povezana. Nuditi ji moramo večje možnosti izobraževanja in boljše možnosti zaposlitve.«

B. S.

Iz meznega delavca gospodarstvenik

V razpravi na redni letni skupščini OSS je govoril tudi podpredsednik republiškega sveta ZSJ tov. Leopold KRESE. V začetku je omenil spremembo vloge sindikatov v današnjem razvoju in poudaril, da je danes v ospredju vprašanje soodločanja in kontrole nad družbenimi sredstvi. S tem v zvezi je podčrtal pomen razvijanja in utrjevanja družbeno samoupravnih organov in važnosti smotrnega gospodarjenja s sredstvi kakor tudi sodelovanja naših delovnih ljudi pri krepitvi lokalnega samoupravnega gospodarstva v smeri družbenega standarda.

V nadaljevanju je tov. Krese govoril o tem, kaj pravzaprav predstavlja standard in poudaril, da pomeni v Pomurju, kjer je mnogo odvisne delovne sile, standard vsaka nova tovarna, ki bo nudila možnosti zaposlitve, dalje odpiranje novih obrtnih obratov, predvsem pa povečanje kmetijske proizvodnje, ki bo sprostito novo delovno silo za zaposlovanje povsod, kjer bo povpraševanje itd. Višji standard niso samo nova stanovanja in obrati družbene prehrane. To je predvsem pereče v večjih industrijskih sredstvih.

Tov. Krese je dalje omenil, da tehnični in komercialni kader v naših podjetjih še zmeraj podcenjuje delavca kot upravljalca. Dodal je, da naj delovni kolektivi kot celota razpravljajo o izdelanih smernicah vlaganja sredstev v družbeni standard. 72 milijonov dinarjev je lahko veliko, je dejal tov. Krese, če ta sredstva združimo z drugimi

sredstvi izven okraja (primer »Planike« — tovarne čevljev v Turmšću). Na ta način zapolnimo delovno silo in ustvarimo dohodek. Sindikat naj išče in podpira vse te oblike združevanja sredstev in s tem prevzame nase del skrbí občinskih ljudskih odborov.

»Delavec naj postane iz meznega delavca gospodarstvenik,« je dalje poudaril tov. Krese. »Zavzame naj se za vprašanje proizvodnosti, ki ne narašča. Sistem nagrajevanja po učinku dela bo zahteval intenziteto tako pri stroju kot v komercialnem aparatu in skladišču. Zato bomo tudi naleteli na odpor pri strokovnjakih. Sindikat se bo zavzel za visoke in vredne plače, vendar za take, ki bodo rastle hkrati s storilnostjo. Delo je mogoče normirati povsod in enako je tudi z nagrajevanjem po učinku. Oboje pa mora proučiti vsaka gospodarska organizacija zase in čimprej odpraviti destimulativne instrumente — tudi po sprejetju novih tarifnih pravilnikov.«

Glede osemurnika v kmetijstvu je tov. Krese dejal, da je to le lepa socialistična fraza. Za evropski standard, o katerem tako radi govorimo, je treba tudi ustrezno delati in zaslužiti, kar pa v okviru osemurnika ne gre, zlasti v neintenzivnim delom ne. Naposled je poudaril, da sta za dvig delovne storilnosti možna dva načina, in sicer prisilni, ki ga poznamo iz srednjega veka in drugi — s pomočjo ekonomske stimulacije.

bš

POMOČ ZADRUŽNIM SVETOM

Delegat tov. GOLOB, Gornja Radgona: »Govoril bom o družbenem upravljanju v zadržništvu. Zadržnim svetom moramo nuditi pomoč pri njihovem delu. Smatram, da bi

V počastitev 40-letnice ZKJ

Pet spominskih plošč

Ob prisotnosti delegatov osnovnih organizacij iz vse občine in sekretarja okrajnega vodstva Zveze borcev Jožeta Janeža je bil predzadnji sobota v Gornji Radgoni letni občni zbor občinske organizacije Zveze borcev. Ko so slišali poročilo upravnega odbora in posameznih komisij, se je oglasilo več delegatov. Posebno živahno so razpravljali o dolžnostih organizacije do otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, o skrbi za člane itd.

V Apaški kotlini je precej borcev — kolonistov, ki bolehalo zaradi izčrpanosti v NOV. Sklenili so, da bodo letos poslali na klimatsko zdravljenje 20 bivših borcev, ki so najbolj potrebni zdravstvene nege. Denarna sredstva bo zagotovil ObLO.

Na zboru je bilo povedano, da so študentje za otroke padlih borcev prepeliče, zlasti še za obojestranske sirote, ki nimajo ob šolanju razen študentske no-benih drugih sredstev.

Dosedanji občinski odbor ZB je bil dokaj aktiven. Posebno se je izkazal s tem, da je skrbel za člane in otroke padlih borcev, kakor tudi za to, da so člani povsod pravilno zastopali koristi družbene skupnosti. Tudi delovanje komisij je bilo zadovoljivo. Posebno mnogo dela je imela komisija za prošnje in pritožbe, predvsem v zvezi s priznavanjem službenih let, izredno upokojitvijo itd. Zgodovinska sekcija, ki je bila najbolj aktivna, si je nabavila inventar za zgodovinski

kotiček, zbrala in uredila precej zgodovinskega materiala iz NOB.

Po osvoboditvi so v radgonski občini odkrili 8 spominskih plošč in 2 spominska kamna padlim borcem in aktivistom. Na zboru so sklenili, da bodo

v počastitev 40-letnice ZKJ in Dneva borcev odkrili še 5 spominskih plošč in priridili kolektivni izlet članov na Pohorje, kjer je padel slavni Pohorski bataljon.

V občini je pričela delovati tudi sekcija internirancev. Ustanovni občni zbor vseh članov te sekcije bo predvidoma 15. marca, ko bodo zbrali njegovo vodstvo in si določili skupne naloge. Med najvažnejšimi bo prav gotovo zbiranje gradiva o dogodkih v posameznih koncentracijskih taboriščih.

IZ LENDAVE

Živahno delo med pionirji

Pred nekaj meseci so ustanovili na I. osemletki v Lendavi pionirski odred, v katerem so vključeni pionirji nižjih in višjih razredov. Odred vodi 15-članski štab, v katerem so zastopniki posameznih čet, ki jih je dvanajst in so formirane po razredih. Vsi četni štabi imajo svoja vodstva, ki skrbijo za pobiranje pionirskega dinarja in poročajo na odrednih sestankih o delovanju čete.

V okviru odreda so ustanovljeni tudi nekateri krožki: šahovski, strelski, pevski, dopisniški in dramski krožek. V kratkem bodo začeli tudi krožki za radiomaterije, male gospodinje in lutkarje, krožek harmonikarjev in krožek prometnih mladenčev. Pionirji se zelo zanimajo za delo posameznih krožkov. V krožkih so tudi radi zbirajo, saj se tam na-

učijo marsikaj, kar jim bo koristilo v življenju.

Na prvem odrednem sestanku so pionirji določili tudi ime svojemu odredu. Za vzornika so si izbrali velikega revolucionarja in borca za pravice delovnega človeka — Moša Pijada. Ob drugi obletnici njegove smrti — 15. marca — bodo v okviru odrednega praznika priredili obširno tekmovanje in kulturne nastope. Predvidevajo odredno akademijo, tekmovanja v šahu, streljanju itd. Ze od začetka šolskega leta uspešno deluje šahovski krožek. Šahisti so letos pošteno pljunili v roke, kajti pred vrati je tekmovanje za okrajno in republiško prvenstvo in lendavski šahisti hočejo tudi letos postati okrajni in še posebno republiški prvaki v šahu. Če se jim bo to posrečilo, bodo za vedno osvojili republiški pokal.

Kot kaže, je zmetev obilna, samo delavcev je zaenkrat še premalo. Toda lendavski pionirji imajo trdno voljo. In trdna volja je sila, ki ne pozna ovir!

-Zra

življenjskih pogojev naših delovnih ljudi.

Če hočejo organizacije SZDL postati resnični tolmači vseh družbenih dogodkov in sprememb v našem življenju, potem se morajo potruditi in v svojo vsebino dela vnesti vse tiste elemente, ki so za sistematsko in stalno delo potrebni. Šele potem bomo lahko čez leto dni ugotavljali, da je SZDL v naši občini tista množična politična organizacija, ki se zaveda svojih nalog in vloge in ki naše ljudstvo pelje po pravi poti v lepše in srečnejše življenje.

je treba konkretno vključevati v delo in jim pomagati. Dalje je tov. Ros dejal, da vsako leto odstranjujemo iz forumov, odborov in komisij nedelavne tovariše, izvolimo pa nove, ki so prav tako nedelavni. Zaradi tega trpi kakovost dela, s to metodo pa tudi ne vzgajamo novih ljudi. Mnogi tudi nočejo v vodstva, ker ni kolektivnega dela.

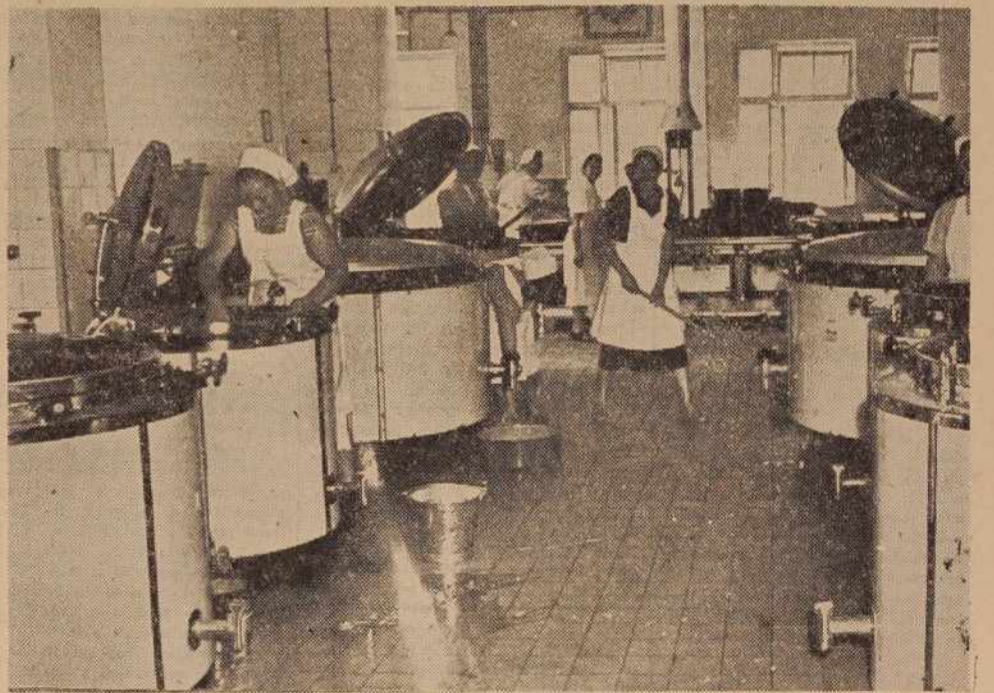
NAJVEČJE REZERVE V KMETIJSTVU

Tov. Ros je nato dejal: »Sindikati so bili vedno šola komunistov. Zlasti v letošnjem jubilejnem letu moramo vključiti čimveč novih tovarišev v vrste ZK. Dalje morajo sindikati posvetiti več pozornosti klubom mladih proizvajalcev.« Dalje je tov. Ros poudaril, da naš standard ni odvisen samo od enostranskega dviga proizvodnje in opozoril na naše kmetijstvo. Po njegovem mnenju morajo ustvariti sindikati

rezerve kot drugje, tudi take, ki bi že v enem letu pokazale aktivne dosežke.

Ob koncu je tov. Ros dejal, da ne smemo dopustiti, da bi bile komune mlačne do rezerve v kmetijstvu. Poudaril je tudi, da se mora letos davčna politika odločno spremeniti. Politični aktiv, ljudski odbori, zlasti pa zbori proizvajalcev bodo v večjo avtoriteto reševali ta ključna vprašanja Pomurja, če bodo čutili aktivno pomoč članov sindikata. Glede vprašanja obrti je tov. Ros menil, da šole še ne pomenijo vse. Tudi v obrtnih delavnicah je treba nekaj storiti za zvišanje storilnosti, kar je tudi naloga sindikatov. Največ pojaaov, da polproletarski življenjski le na papirju »dela« in v resnici sušmari, je prav v obrtnih delavnicah. Treba je skrbeti za kvalifikacijo obrtnih delavcev, je končal tov. Ros, poskrbeti pa je treba tudi za zadovoljivo delovno storilnost.

bš

V Murski Soboti in tudi v ostalih centrih Pomurja je vedno bolj pereča potreba po družbeni prehrani. Naša slika kaže sodoben obrat družbene prehrane

RADENSKI STRELCI TEKMUJEJO

Vse kaže, da je občni zbor spet oživel delovanje strelske družine v Radencih. Družini, ki šteje 111 članov, se je v zadnjem času posrečilo dobiti primerne prostore v Radenskem domu, kjer bodo lahko nemoteno streljali z zračno puško.

V počastitev 40-letnice ZKJ bodo izvedli strelska tekmovanja med družinami iz Apač in

Gor. Radgone. Nedavno so nabavili dve malokalibrski puški, na spomlad pa nameravajo poleg letnega strelšča urediti še posebno strelšče za streljanje z malokalibrskimi puškami.

Družina ima 40 aktivnih članov, ki so se redno udeleževali strelskih vaj. Med njimi je nekaj dobrih strelcev-mladincev. Sklenili so, da bodo pritegnili

k streljanju še ostale neaktivne člane. K strelski družini naj bi pristopili tudi vsi člani Zveze borcev in lovske družine. Izvedli bodo vse priprave za vzbujanje strelcev-začetnikov. Poskrbeli bodo tudi za smiselne psihične priprave strelcev in sproti odstranjevali vse napake.

Ika

Prleški študentski klub je za 40-letnico ZKJ izvedel filmsko akcijo v radgonski občini. V dneh od 22. do 27. februarja so predvajali po vseh šolah kratke ozkometražne filme z zabavno in poučno vsebino. Posebne predstave so prirejali za šolsko mladino in posebne za ostalo prebivalstvo. Ekipe je bilo povsod toplo sprejeta, posebno še tam, kjer nimajo svoje kinoaparature.

ROGAŠOVCI

Na zboru Socialistične zveze so ob prisotnosti ljudskega poslanca Rudja Čacinoviča razpravljali predvsem o lokalnih problemih. Precej je bilo govora tudi o gradnji stanovanjskega bloka, vendar pa je v letošnjem družbenem načrtu občine predvideno, da bodo gradili le dvostanovniško hišo. Vzporedno s tem bodo morali zgraditi tudi prosvetno dvorano, za katero je namenjen ves pripravljeni material in so že tudi sprejeti krajevni samopripravki.

ŠTIRI GASILSKA DRUŠTVA UKINJENA?

Občinska gasilska zveza v Soboti se je odločila za razpust gasilskih društev v Rakičanu, Nemčevcih, Skakovcih in Murskih Petrovcih, ker nimajo osnovnih pogojev za nadaljnje delovanje. ObLO so predlagali, naj od teh društev prevzame orodje in opremo, potem pa jo dodeli aktivnim društvom. Vprašanje je, ali vaščani teh krajev res nečejo skrbeti niti za varnost svoje strehe?

V BAKOVCIH — GASILSKA GODBA

PGD v Bakovcih ima instrumente in tudi dobre godbenike, vendar pa slednji niso organizirani v kolektivno. ObGZ bo sedaj skušala ustanoviti v tem kraju godbo na pihala po pravih gasilske službe.

Dobro organizirana pihalna godba v Bakovcih bo vsekakor lep prispevek h kulturnemu prizadevanju v Pomurju.

2 MILIJONA ZA MOTORNE BRIZGALNE

V soboškem občinskem okolju se pripravljajo osem gasilskih društev za nabavo novih motornih brizgal. Društva so zbrala povprečno po 250 tisoč d.n sama, tako da znašajo skupno zbrana sredstva že okrog 2 milijona d.n.

Toda za vsako motorno brizgalno bo potrebno dodati še okrog 100 tisoč d.n. družbenih sredstev. Kot kaže, ObGZ ne bo mogla kriti še potrebnega skupnega zneska iz podpore ObLO, čeprav je denar nujno potreben, saj je treba motorke opremiti s cevmi, ročniki in trojaki, sicer ne bodo sposobne za akcije na požariščih. Tudi v okrajnem gasilskem skladu ne bo sredstev zaradi zmanjšanja dohodkov in obveznosti po petletnem načrtu. Ali bo prav, če bodo gasilska društva zbrala potrebne zneske še sama?

TRI GRASKE VESTI

Elektrifikacijska dela dobro napredujejo pri Gradu. Drogove so v glavnem že postavili. Tudi v sosednjih vaseh, predvsem v D. Slavecih, so že opravili najnujnejša dela. Pričakujejo, da bodo kmalu potegnili žico za daljnovid in omrežja. Prebivalce Grada bo elektrika predvidoma osrečila že 1. maja.

Na letnem obnem zboru strelske družine »Tromejnik« so ugotovili, da je bilo lansko delovanje zelo pomankljivo in neresno. Izvolili so novo vodstvo, ki je obljubilo, da bo poživelo delo v družini in privabilo v strelske vrste več novih članov, predvsem mladih. Dogovorili so se tudi, da bodo s prostovoljnimi delom uredili strelišče na mestu, kjer je že bilo pred leti.

Tudi šahovska sekcija KUD »Franc Prešeren« je začela po nekajletnem mrtvilu. Zbrali so se predvsem mladi šahisti in odigrali brzo-turnir, takoj za tem pa še reden turnir. Zdaj se z veliko vnemo pripravljajo na bližnje nastope, predvsem za tekmovalce, ki naj bi določilo klubskega prvaka.

POZDRAV NASIH VOJAKOV

Naši fantje, ki služijo svoj vojaški rok v Velikih Blokih (VP 3890) — Mirko Skrgel in Franc Geberc iz Veržeta ter Konrad Žitek iz Kroga — pošiljajo najlepše pozdrave svojem in pomurskim dekletom, hkrati pa tudi uredništvu PV, kolektivju »Pomurskega tiska« in sodelavcem ob 10-letnici izhajanja našega pokrajinskega lista.

Letna konferenca SZDL Radgona

(Nadaljevanje z 2. stran.)

V poročilu je bilo poudarjeno, da si bodo morale osnovne organizacije SZDL prizadevati pridobiti čim več kmetovalcev v kmetijske zadruge in sploh pomagati pri podobnih akcijah kot je sodelovanje med zadrugami in kmetijskimi zadrugami. Kljub temu, da so bili doseženi lani v radgonski občini najboljše uspehi glede sodelovanja v okraju, je potrebno te uspehe letos še izboljšati.

Mnoge osnovne organizacije so se med letom pritoževale, da jim občinski odbor SZDL ne nudi nobene pomoči. Vendar temu ni bilo tako. Ko so prišli v nekatere kraje na sestanke člani občinskega odbora SZDL, so ugotovili, da na teh sestankih ni bilo nobenega člana odbora osnovne organizacije.

Med najboljše oblike dela osnovnih organizacij pa spada sodelovanje med SZDL in krajevnimi odbori. Ponekod so bili izvedeni skupni sestanki obeh forumov, kar je rodilo tudi določene uspehe, zato bo potrebno take oblike sodelovanja še poglobiti.

Občinski odbor SZDL kot nekatere osnovne organizacije niso zanemarjale tudi izobraževalnega dela med član. Socialistične zveze. V Apačah in v Lešanah je bil tak študij uspešen, drugod pa so nastajale večje ali manjše težave.

V razpravi, ki je bila dokaj živahna, so delegati omenjali nekatere probleme iz vsakdanjega dela Socialistične zveze. Tako so ugotovili, da je v večini osnovnih organizacij premajhna skrb za mladino, ki jo je treba pritegniti ne samo v SZDL, marveč tudi v vodstvo osnovnih organizacij. Nadalje so delegati omenjali nekatere probleme, ki nastopajo pri izvajanju proizvodnega sodelovanja med kmetijskimi zadrugami in kmetovalci ter pereča vprašanja šolstva, ki so najbolj izrazita v Apaški dolini.

Zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft je v razpravi obširno govoril o osnovah naše znanje politike, republiški ljudski poslanec Joško Slavič pa je v razpravi poudaril nekatere značilnosti glede na razvoj kmetijstva in rast življenjske ravni kmečkega prebivalstva. Ugotavljal je, da kmečki ljudje iz leta v leto dajejo manj sredstev za predmete, ki pomenijo življenjsko osnovo, vedno več pa za predmete, ki pomenijo standard, med drugim radioaparate, motorna kolesa, zadnje čase tudi za televizorje itd. Ker v današnjih razmerah ni moč pridobivati sredstev s povečevanjem posestev, je potrebno ta sredstva pridobiti iz zemlje.

ki jo ima kmetovalec na razpolago. Posamezniki pri tem že dosegajo uspehe, toda to je premalo, saj se še večina naših kmetovalcev ne more otresti miselnosti, da mora priti standarde kar tako, brez vsakega prizadevanja, ob tem pa seveda ne precejno dovolj realno, da ameriškega standarda ne bomo dosegli z »afriškim« načinom obdelovanja zemlje.

Nadalje je tov. Slavič pripomnil, da krajem ob desnem bregu Mure ni najboljše spridevalo to, da doslej ni bila osnovana nit ena vinogradniška ali sadjarska skupnost, čeprav so za to dani vsi pogoji.

Branko Zadravec, predsednik občinskega ljudskega odbora je zelo obširno govoril o nekaterih splošnih problemih v občini. Dejal je, da je ena najvažnejših nalog osnovnih organizacij SZDL v bližnji prihodnosti izvedba občinskih volitev. Nadalje je govoril o gospodarskem stanju v občini, pri čemer je naglasil, da vedno večjih potreb tako v komunalni dejavnosti kot v zdravstvu in v šolstvu ne bo mogoče uspešno reševati, če ne bomo krepili vseh panog gospodarstva, ki bodo tako lažje dajala sredstva za te, večinoma negospodarske investicije.

— Pomanjkanje učiteljev, ki se odraža predvsem v Apaški kotlini, je pogostokrat posledica tudi premajhne skrbi za učiteljski kader na vasi, saj niso redki primeri, da učitelji težko dobijo celo stanovanje in hrano, zato ni nič čudnega, če prosvetni delavci zapuščajo naše kraje. Predvsem Socialistična zveza, skupno s šolskimi odbori, bo morala posvečati tem vprašanjem več pozornosti, ker bo le tako mogoče preprečiti težke posledice, ki nastajajo ob pomanjkanju učiteljskega kadra — je dejala v razpravi sekretarka OO SZDL Sida Podleskova.

Na letni konferenci občinskega odbora SZDL v Radgoni so izvolili 31-članski občinski odbor SZDL, delegate za okrajno konferenco in sprejeli nekatere sklepe.

„Zopet ceste, ceste...“ v luči Uprave za ceste OLO M. Sobota

V 7. številki Pomurskega vestnika smo objavili članek »Zopet ceste, ceste...«, v katerem je pisec v drugem odstavku omenil, da čaka cesta (na Gor. Slavecih, prip. uredništva)

POVRATEK DELEGACIJE IZSELJENSKE MATICE IZ FRANCIJE

Pred dnevi se je vrnila zobiska v Franciji delegacija podružnice Izseljenske matice v Murski Soboti. Delegacija je bivala 8 dni v Parizu in je med tem časom vzpostavila neposredne stike z našimi izseljenci, ki živijo v okolici in samem Parizu.

O obisku delegacije bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

JOZE VELNAR — PRVI KANDIDAT ZA NOVI OBLO M. SOBOTA

V soboški občini so se že začeli zbori volivcev v okviru priprav za bližnje volitve v novi ObLO združene občine Murska Sobotica. Kot prvega kandidata za občinski zbor novega ObLO so na zboru volivcev v Nemčevcih izbral tov. Jožeta Velnarja, dosedanjega odbornika ObLO Murska Sobotica.

pridnih rok, ki bi jo popravile, toda pobude za to akcijo ni od nikoder, okrajna cestna uprava pa nam je na ta članek poslala naslednje pojasnilo:

Ves minul november je bil zelo deževen, zaradi tega so bile vse ceste silno razmeščane, posebno še cesta Slaveci—Kuzma, ki je navadna občinska cesta, vendar z avtobusnim prometom. Da ne bi prekinili prometa, smo razen redne jesenske dobave pospega materiala položili na tem odseku v kolosek tudi kamniti tlak in vozšče nasuli z gramozom. Tako smo izvenplansko vgradili v to cestišče 730 m³ gradbenega materiala. Delo je bilo opravljeno, ne da bi bilo treba prekiniti promet na tej cesti.

V eni izmed prejšnjih števil PV nepoučeni avtor napisal tudi članek »Zakaj ni na cesti? Hraščje—Mota—Kapela znaka na križišču?« V smislu uredbe o javnih cestah moramo znake za križišča postaviti na važnejših cestah. Naša cesta se v Hraščju—Moti odcepi od republiške ceste, zato bi morala na omenjenem mestu postaviti ustrezen znak republiške uprave za ceste, ne pa mi, kakor to navaja pisec, ko se sprašuje, »kaj dela okrajna uprava za ceste?«

Dopisniški kotiček

V.M., SELO — Zahvaljujemo se za vzpodbudne besede, ki ste nam jih naslovili ob 10-letnici izhajanja Pomurskega vestnika, in Vam priporočamo, da se pogosteje oglašate s svežimi vestmi iz Vašega kraja in okolice. ZRA, LENDAVA — Prosimo, da nam pošljete točen naslov zaradi nakazila honorarja in nadaljnega objavljanja Vaših prispevkov. Vaše sugestije glede otroške strani VP bomo skušali upoštevati in jih v prihodnosti tudi uresničiti.

ZA FIAT 600c, LIUTOMER — Se kako bi rad objavil Vaš dopis, toda kdo naj odgovarja za resničnost navedb, če pa ste se brez navedbe točnega naslova skrili zgoraj pod že navedeno šifro. Objava je še vedno aktualna, zato nam sporočite, kdo ste.

Živahna razprava na letni občinski konferenci SZDL Petrovci-Šalovci

Potrebno organizirano izobraževanje

Moderna kmetijska proizvodnja obeta v občini 432 milijonov dodatnih tržnih viškov

Na občinski konferenci SZDL Petrovci — Šalovci so med drugim ugotovili, da je po stanju zadnjega dne minulega leta vključenih v SZDL v občini 852 članov, medtem ko jih je bilo prej 930. Sedaj so v občini v tem pogledu na zadnjem mestu v okraju in sicer zaradi slabe povezave med obč. odborom SZDL in vaškimi odbori, zaradi nerednega pobiranja članarine in podobnega. Dalje vaški odbori nimajo rednih sej in ne rešujejo problemov svojih vasi, a tudi sodelovanja med odbori SZDL ter ostalih organizacijami in društvi ni. Sklenili so, da bodo vključili v SZDL vsaj 40% vseh volivcev v občini in izboljšali ideološko politično delo.

LETOS: FIZIKULTURNI POLIGON IN KOPALIŠČE V G. PETROVCIH

Poročilo sekretarja ObK ZKS tov. Jožeta Kolariča je vsebovalo tudi

Na občinski konferenci SZDL Petrovci — Šalovci so med drugim ugotovili, da je po stanju zadnjega dne minulega leta vključenih v SZDL v občini 852 članov, medtem ko jih je bilo prej 930. Sedaj so v občini v tem pogledu na zadnjem mestu v okraju in sicer zaradi slabe povezave med obč. odborom SZDL in vaškimi odbori, zaradi nerednega pobiranja članarine in podobnega. Dalje vaški odbori nimajo rednih sej in ne rešujejo problemov svojih vasi, a tudi sodelovanja med odbori SZDL ter ostalih organizacijami in društvi ni. Sklenili so, da bodo vključili v SZDL vsaj 40% vseh volivcev v občini in izboljšali ideološko politično delo.

POLITIČNA SKODA ZA RADI NEPRAVILNOSTI PRI IZVAJANJU ELEKTRIFIKACIJE

V razpravi je vrsta diskutantov omenila nepravilnosti pri izvajanju elektrifikacije in poudarila veliko politično škodo, ki je zaradi tega nastala po vaseh občine. Kar zadeva materialno plat, so navzoči predlagali komisijo, ki naj bi ugotovila stanje. Dalje so navzoči v razpravi poudarili potrebo po izobraževanju ljudstva. Menili so, da bi pridelovalno sodelovanje bilo v večjem razmahu, vendar ga vsi ljudje niso povsem doumeli, ker niso dovolj poučeni. Ker je v občini po zaslugi elektrifikacije vedno več radijskih sprejemnikov, se vedno bolj pojavlja potreba po organiziranem izobraževanju.

Glede gasilskih društev so izrazili diskutanti mnenje, da se častniki in podčastniki izobražujejo, ni pa te

Bodočnost v pridelovalnem sodelovanju

(Nadaljevanje z 2. stran.)

○ Vsekakor so v živinoreji skrite milijonske rezerve, česar pa večina kmetijskih proizvajalcev zaradi starokopitne miselnosti ne vidi. Drugi vir dohodkov je zasajevanje plantažnih sadovnjakov s takšno kakovostjo sadik, za katere je znano, da bo njih sadje v perspektivi najlažje osvojilo trg. S tem v zvezi je pomembna raionizacija sadjarstva kakor tudi ustanovitev sadjarskih skupnosti. Tudi sadjarska proizvodnja je odvisna od vložnih investicij, v tem pogledu pa lahko največ storijo kmetijske zadruge. V tem pogledu so že dosegle zelo lepe uspehe kmetijske zadruge Cepinci, Salovci in Gornji Petrovci.

TRNOVA. A USPEŠNA POT ELEKTRIFIKACIJE

Elektrifikacija v občini s težavo, vendar uspešno poteka. Navzlic vsem sta v lanskem letu zasvetili v elektriko dve vasi, v letošnjem letu pa kaže, da bodo naporu uspešni še v 16 vaseh. Za prihodnje leto so vsi obeli, da bodo dobili elektrifikacijo tudi v Martinju, Borecih, Krplivniku, Kučecu in Panovcih.

V minulih dveh letih opažajo v občini upadanje zasebne obrti za 16%. Temu niso vzrok visoke davke, kot to radi navajajo obrtniki, temveč nizka produktivnost dela. Znan je, da se obrtniki v občini strokovno ne izpopolnjujejo in zastajajo za razvojem. Večina obrtnikov je obremenjena z zasebno kapitalističnimi težnjami in vztraja pri obrti zato, da bi si ustvarila kapital za nakup zemlje, ne pa, da bi zaslužek vlagala v razvoj obrti v korist potrošnikov. Tu je seveda edina rešitev pospešitev razvoja socialistične obrti (organiziranje obratov več obrtnih dejavnosti skupaj). Zato memorandum v bližnji prihodnosti ustanoviti mizarsko delavnico in mehanično delavnico.

Gradbena dela v občini iz leta v leto zelo naraščajo. V minulih letih je bilo sezdanih 94 stanovanjskih in gospodarskih poslopij v vrednosti 147 milijonov dinarjev. Analize kažejo, da največ gradijo srednji kmetje. Dalje so v zadnjih dveh letih zgradili 5 gasilskih domov, stanovanjski blok in 9 transformatorjev v vrednosti 31.000.000 dinarjev. V minulem letu je bilo opaziti precejšnjo aktivnost komunalne dejavnosti (gradnja mostov in popravila

cest). V ta namen so vložili 1.320.000 dinarjev finančnih sredstev in 25.500 prostovoljnih delovnih ur, pred njimi pa so še tudi naloge: dokončati elektrifikacijo, dograditi šolo v Gornjih Petrovcih in cesto Mačkovič—Salovec.

V razpravi, ki je sledila poročilu, so prisotni vsestransko osvetili vse pereče probleme. Bilo je tudi več predlogov, o katerih skupno z razpravo poročamo na drugem mestu.

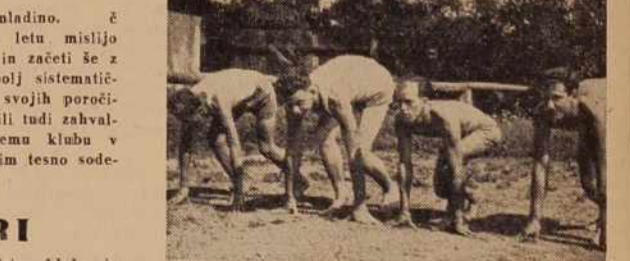
„PARTIZAN“ v Rakičanu

Na nedavnem obnem zboru TVD Partizan v Rakičanu so obširno poročali in tudi razpravljali o delovanju telesne vzgoje v tem kraju pri Murski Soboti, ki se trudi med drugim organizirati takšno nogometno društvo, ki bo enakovredno soboškemu nogometnemu klubu ali pa sčasoma še boljše. Vsekakor je takšno prizadevanje s ciljem, da bi tudi v tej športni veji dosegli ustrezen nivo športnega delovanja, pozitivno. Prav zaradi tega so vse leto največ razpravljali prav o nogometu in za to sekcijo, ki je lani tekmovala v mariborski podzvezni ligi in tam dosegla dovoljvisoko mesto, porabili tudi največ denarja. Temu športu bodo tudi letos posvečali veliko pozornost in tudi precej denarja bo na razpolago, toda končna vsota le ne bo presegla 500.000 din.

šole in ostalo mladino. V letošnjem letu mislijo urediti igrišča in začeti se z resnejšim in bolj sistematičnim delom. V svojih poročilih pa so izrazili tudi zahvalnost nogometnemu klubu v Soboti, s katerim tesno sodelujejo.

ŠPORTNE IVERI

Povsod po naši deželi se nogometna moštva mrzlično pripravljajo za spomladanske dirke v raznih ligah. Tako je tudi s I. enajstoričniko »Sobotac«. Po nekaj že odigranih prijateljskih tekmah se je v nedeljo popoldne srečala na domačem igrišču s I. moštvo NK »Dravac iz Ptuj« in ga zaslužno premagala 8:3 (3:1). Včeraj popoldne je bilo v Soboti prijateljsko srečanje med »Sobotac« in »Branikome iz Maribora«, v nedeljo pa bo povratno srečanje med obema moštvo v mariborskih tleh. O rezultatih z obeh tekem bomo poročali v prihodnji številki.

Z bližnjim pomladjo se bo začela sezona tudi na lahkoatletskih igriščih

in zbor sodnikov. Zadnje delo so imeli eni in drugi svoj prvi letni občni zbor.

Zvezni zavod za telesno kulturo v Beogradu je zaprosil vodstvo soboškega Sportnega aktivna gimnazije, naj mu pošlje fotografsko gradivo o športnem delovanju svojih članov. Fotografije bodo razslavljene na posebni razstavi v okviru mednarodne organizacije UNESCO v Švici.

Moštvo Rakičana je v nedeljo gostovalo v Murskem Središču in tam pripravilo pravo presenečenje z zmago nad Rudarjem 6:0 (2:0). S to zmago je dokazalo, da se resno pripravljata na tekme za prvenstvo. Čeprav je napadna petorica dala šest golov, je bila obramba tudi tokrat še vedno najboljši del moštva. Nastopili so: Siljevovič, Zavec, S. Horvat, Banič, Merica, Bakan, Celec, Rajner, Dajč, J. Horvat, Rituper.

Za dostojen zunanji izgled Sobote

Ob prazni 20. aprila, ki ga bomo letos praznovali kot državni praznik, in ob prazni 1. maja, ko bo v Soboti osrednja prireditve v počastitev 40-letnice ZKJ za vse Pomurje, mora zlasti naše okrajno središče dobiti dostojen zunanji izgled. Kot predvideva poseben pododbor, bodo gradili slavoloke po posebnih načrtih projektantov, in sicer ob »Jugopetrolu«, pri stari gimnaziji, pri novi gimnaziji, pri Ledavskem mostu, pred kolodvorom in na Trgu zmag, kjer bo tudi glavna tribuna. Slavoloke naj bi zgradila soboška podjetja.

Vsa podjetja, zavodi, ustanove in zasebniki naj bi poskrbeli predvsem zato, da bo mesto v prazničnih dneh še posebno čisto in okrašeno. Krasili bomo predvsem z zelenjem. Predvideno je, da bodo mladinci spleli venčke iz zelenja, ki bi bili enako veliki, in jih razobesili po vseh hišah na Lendavski, Titovi, Ivanovičevi in Stefana Kovačevi ulici. Na vsaki hiši naj visi dostojna slovenska ali državna zastava — na večjih poslopih, na poslopih ustanov, zavodov in podjetij pa še nove zastave Zveze komunistov Jugoslavije.

Zastave naj bi prebivalci naročili že sedaj v trgovini »Zarja«. Cena zastav je odvisna od njihove velikosti in se giblje od 1900 do 6690 din. Sklenili so, naj jereenske organizacije SZDL nadzorujejo tiste lastnike hiš, ki zastav ne bi razobesili ali pa bi razobesili neustrezne. Izložbe trgovin in drugih podjetij bo potrebno posebej aranžirati v znamenju velikih praznikov.

Pododbor za praznolovo priporoča vsem zbornicam, terenskim odborom SZDL in podjetjem, naj pravočasno naročijo zastave, slike in drugo za okrasitev. Zberejo naj naročila in jih izročijo v trgovini »Zarja«, da bo ta lahko zastave naročila pravočasno.

S pomočjo ljudskega odbora, političnih organizacij in najetega posojila se je posrečilo domačemu DPD »Svoboda« nabaviti za svojo godbo na pihala popolnoma nov komplet instrumentov, ki stanejo čez milijon din.

Ker je našemu mestu taka godba nujno potrebna, bi bilo priporočljivo, da čimprej zberemo potrebna sredstva in tako omogočimo društvu, da bo lahko vrnilo najeto posojilo. V ta namen smo dolžni prispevati prav vsi!

Godba je že začela pridno vaditi in se pripravljati na letošnja praznovanja.

Tudi naše podeželje — šole, društva, organizacije in kmetijske zadruge — naj stori vse, da bo letošnje praznovanje zgodovinsko izredno pomembnih praznikov čimbolj dostojno.

Zdravstvena DEŽURNA SLUŽBA

Dežurni zdravnik v Splošni ambulanti, dne 8. marca 1959 dr. Anica Gregorc-Kastelic.

Dežurni nočni zdravnik na domu od 9. do 15. marca 1959 dr. Stefan Vučak.

KRVOJALCI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI V MURSKI SOBOTI

od 23. do 28. febr. 1959

Stefan Tivadar (deseti), Marija Vidmajer (četrti), oboja iz Murske Sobotice; Eteka Zbul (drugič) Renkovi, Jožefa Meglič (drugič), Ren-Bara Gerič (drugič), Ana Vouri (drugič), Marija Capek, Kata Matjašec, Andrej Dorenčar, Jože Hožjan, Ana Kotnjek, Ana Režonja (drugič), Verona Žalik (drugič), Bara Jerebic, Vera Matjašec, Katarina Hožjan, Vera Galtes, Stefan Gerič, Terezija Pučko, Vera Kolenc, Frančiška Ritlop, Ika Soštarič, Ana Zabčić (drugič), Marija Kuzma.

V imenu bolnikov se najlepše zahvaljuje Transfuzijska postaja v M. Soboti.

KMETIJSKE ZADRUGE IN KMETOVALCI!

V drevesnici pri Gradu imamo na razpolago večje število prvo in drugorazrednega srednjevelikega drevja.

Pohitite z nakupom za spomladansko sajenje!

KINO

MURSKA SOBOTA — Od 6. do 8. marca franc.-jugosl. cinemascope film: »Pazi, La Tour«; Od 9. do 10. marca sovjetski barvni film: »Zadeva 306«; od 11. do 12. marca italijanski film: »Zeleznice«.

LJUTOMER — Od 7. do 8. marca ameriški film: »Onstran v gozd«; od 11. do 12. marca franc. film: »Bela griva«.

GORNJA RADGONA — Od 7. do 8. marca franc.-italijanski film: »Lucezia Borgia«; od 11. do 12. marca ameriški film: »Pot v Cariboe«.

LENDAVA — Od 6. do 8. marca češki film: »Pokorno javljanje«; od 10. do 11. marca jugosl. film: »Crni biseric«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — 4. in 5. marca ameriški film »Beli jorgovan«.

VIDEM OB SCAVNICI — 7. in 8. marca ameriški film: »Ne bodo mi verjeli«.

ZDRAVILISCE SLATINA RADENCI — 7. in 8. marca ameriški film: »Nedolžno obsojen«.

VELIKA POLANA — 8. marca jugoslovanski film »H-8«.

VERZEJ — 7. in 8. marca francoski film: »Krojač za dame«.

DRAŽBENI OKLIC
Dne 27. marca 1959 ob 8. ur. bo pri tem sodišču v sobi št. 24

DRAŽBA NEPREMIČNINE
zavezane stranke Talaber Janeza, šoferja iz Murske Sobotice, polovica parcele št. 1027/5 stavbišča s stanovanjsko hišo v k.o. Murska Sobota. Cenilna vrednost je 971.000 d.n., najmanjši ponudek 485.000 din, varščina pa 97.100 din

Okrajno sodišče v M. Soboti dne 24. februarja 1959

Radio M. Sobota

od 5. do 12. marca 1959

Cetrtek ob 17.00 — Oddaja v madžarskem jeziku.

Nedelja ob 12.00 — Pogovor z volivci; 12.15 — Zeleni ste, poslušajte; 12.45 — Oddaja v madžarskem jeziku.

Torek ob 17.00 — Lokalna poročila in obvestila; 17.10 — Oddaja v madžarskem jeziku.

Radio Murska Sobota prenaša osrednji program RTV Ljubljana dnevno od 5.—8. ure in od 15.—23. ure.

OBVESTILO

Radio Murska Sobota obvešča vse prijavitelce za oddajo: »Pokaži, kaj znaš«, prav tako pa tudi vse zainteresente, da bo avdicija z naslednjim razporedom:

1. V Beltincih, dne 5. marca 1959 v osnovni šoli ob 11. uri.
2. V Lendavi, dne 5. marca 1959 v osnovni šoli ob 13. uri.
3. V Ljutomeru, dne 6. marca 1959 v glasbeni šoli ob 12. uri.
4. V Radgoni, dne 6. marca 1959 v osnovni šoli ob 15. uri.
5. V Murski Soboti, v soboto, dne 7. marca 1959 ob 12. uri.

PUJSEK Z OSMIMI NOGAMI

Pretekli teden je posestniku Viktorju Šnurjerju v Topolovcih skotila svinja devet pujskov. Osem jih je bilo normalno razvitih, eden pa je imel osem nog.

Osmeronožnega pujska je svinja skotila mrtvega. Njegova glava je bila normalna, prav tako tudi sprednji del, le da je imel štiri končine. Zadnji del od trebuha pa se je ločil na dva dela, in sicer — na dva pujska.

Ostali pujski so živj in se razvijajo normalno.

A. Z.

NJIVO S TRAVNIKOM

88 arov, v bližini »Agroservisa«, Murska Sobota, poceni prodam. Naslov v upravi lista. M-189

POMURSKI VESTNIK

Izdaja Casopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murski Soboti — Direktor in odgovorni urednik Jože Vild — Uredništvo: Murska Sobota, Stefana Kovača 16 — Telefon 138 — Uprava: M. Sobota, Kocljeva ulica 7 — Telefon: 53 — Oglasni in naročniški oddelki: Stefana Kovača 16 — Telefon 138 — Naročnina četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo nanje — Tek. račun pri Komunalni banki, 1-365

M. Sobota, številka 605-70 — Tisk Pomurske tiskarne v Murski Soboti

Mali OGLASI

SIVALNI STROJ, znamke »Singers«, prodam. Stefan Vinkovič, Lipovci 170, p. Beltinci. M-191

6-CEVNI RADJSKI SPREJEMNIK v odličnem stanju ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-206

MOSKO KOLO, uvoženo, športno, malo rabljeno, po ugodni ceni prodam. Naslov v oglašnem odd. PV. M-192

ZIDAN STEDILNIK prodam. Vprašati: Trg zmag 2, Murska Sobota. M-193

VINOGRADNO POSESTVO, sestojee iz vinograda, sadovnjaka, njive, gozda, v skupni površini cca 5 ha, z zidano hišo, gospodarskim poslopjem in prešo v Banfiju št. 109, 10 minut od Razkrižja v NRH — zaradi boleznj naprodaj. Vprašati iz prijaznosti pri Ilnki Kladnik, Ljutomer, Vrazova 4. M-194

DVE ENOSTANOVAJSKI HISI v Murski Soboti, več stabilnih in električnih motorjev, šivalne stroje, motorna koleša in slamožernice prodaja Realiteta agencija Murska Sobota, Kocljeva ulica 16. M-200

ODLIČNE CEPLJENKE nudi HOLČEVA TRSNICA, Gomila, p. Juršinci, Prlekija. M-201

NOVO HISO, njivo in gozd v skupni izmeri 82 arov v Starošincih 8, p. Cirkovci, prodam. M-202

POSESTVO, 2-3 ha, hiša zidana, vinograd, sadovnjak, njiva pri hiši, v bližini Gornje Radgone, prodam. Naslov v oglaš. odd. M-204

ZAHVALA

Ob tragični izgubi naše nadvse drage in ljubljene hčerke, sestrice in vnukice

MARGICE BALAŽIČ

se z vsem srcem zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so nam izrazili sožalje in bili v tolažbo v najtežjih dneh izgube naše ljubljene in nenadomestljive hčerke.

Iz srca se zahvaljujemo častiti duhovščini, šolskim otrokom in pevcem ter vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti in zasuli njen grobek z vencji in cvetjem.

Beltinci, dne 19. februarja 1959

Zaluzjoči: oče MARTIN, mamica KATARINA, bratec JANEZ, stari oče, stara mama ter ostalo sorodstvo

O-185

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri delavskem svetu Splošnega gradbenega podjetja »Konstruktor« v Mariboru, Sernčeva ul. 8.

razpisuje naslednja delovna mesta:

3 TERACERJI — visokokvalificirani

5 BRUSAČEV UMETNEGA KAMNA

Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Delo v akordu. Stanovanje za samce preskrbljeno. Nastop službe 15. marca ali po odgovoru. Interesenti naj se javijo na obratu »Gradivo«, Maribor, Vrbanska ulica št. 16. O-203

RAZPIS

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNELAVCI

razpisuje mesto

TRAKTORISTA za traktor »Ferguson«

Pogoji: zaželen traktorist-mehanič ali večletna praksa s traktorjem in priključki

Prijave vložiti do 15. marca 1959. — Ostalo po dogovoru O-197

KMETIJSKO GOSPODARSTVO VIPAVA

sprejme

2 KRAVARJA ali družino s tremi delovnimi člani

10 SEZONSKIH DELAVCEV z možnostjo stalne zaposlitve

Plača po tarifnem pravilniku oz. po enoti proizvoda. Nastop službe takoj. Stanovanje preskrbljeno. Podrobnejše informacije dobite po želji pisмено O-173

KOMISIJA ZA IMENOVANJE IN ODSTRANITEV UPRAVNIKOV KZ pri ObLO Murska Sobota razpisuje mesto

UPRAVNIKA Kmetijske zadruge Grad

Pogoji: srednja, višja ali visoka strokovna izobrazba ali manjša strokovna izobrazba in potrebna praksa. Kolkovane prošnje z življenjepisom, opisom dosedanega službovanja in dokazi o strokovnosti je vložiti pri ObLO Murska Sobota najkasneje do 15. marca 1959 O-199

»Zelo bi nas zanimalo, če bi nam podrobno opisali svoje doživljanje v zvezi s hipnotiziranjem s pomočjo gramofonskih plošč.« je nenadoma zagostolela Syl, misleč si pri tem, da bi tudi sama najbrž doživljala kaj takega, če je ne bi pravočasno rešili.

»Z največjim veseljem, gospodična,« je dejal Barrymore »čeprav nerad obujam neprijetne spomine. Toda še prej bi prosil gospoda inšpektorja, da nam dovoli majhen odmor. Zelo sem potreben dobre večerje, ki je nisem okusil že od dne, ko sem odpotoval iz svoje domovine. Sodim, da si jo tudi zaslužim.«

»Oprostite, ker sem pozabil na to,« se je jel opravičevati Padovani. »Sicer pa smo vsi potrebni okrepčila in če dovolite, vas vse skupaj povabim v bližnji hotel.«

»Ne, to pravico si zadržim zase,« se je oglašil še enkrat Barrymore in vstal s svojega sedeža. »Upam namreč, da si bom na ta način pridobil simpatije rimske policije. Želim, da se bo prihodnjič bolj zavzela zame, če me ne bodo nocoj že ponovno ugrabili.«

»Ne, ne bodo vas,« je dejal Padovani, ko so odhajali iz poslopja. »To vam zagotavljam z vso svojo moralno in materialno odgovornostjo in četudi bom moral prebedeti vso noč ob vaši postelji.«

Med večerjo je milijonar molčal. Jedel je s takim tekmo da so ga ostali skoraj zavidali zanj. Končno se je nasitil in njegova jeza se je popolnoma razpuhtela. Ko so spet sedeli v inšpektorjevi pisarni v poslopiju policijske direkcije, je sedel med njimi popolnoma drug človek.

»Gospoda moja,« je Barrymore spet začel pripovedovati. »Pravzaprav nisem minule dni doživel nič novega. To, kar so počeli z menoj Nina Berger, lažni detektiv Ugo Fermente, njun zlikovski tovariš Pino, ki se izdaja okrog kot Ettore Pandolfini in še neki zlikovci, ki me je v družini lažnega Uga in Pina pred dnevi ugrabil in ki mu ne vem imena, je v bistvu popolnoma isto, kar sta pri nas v ZDA še pred časom počela dva psihologa. Zato bi se morali zlikovci pri meni lotiti mečesa, kar bi mi bilo neznano, ne pa stvari, o kateri sem vedel več kot oni sami. Ne smete misliti, da je Nina Berger nadnaravno bitje z izredno močno voljo ali celo »žena-vampir«, kot smo včasih dejali, temveč ženska-slabič, ki je popolnoma v krepkih svojih nizkotne in ogabne strasti. Toda o tem — pozneje. Ameriška psihologa, ki sem ju prej omenil, sta podvrгла dva ducata študentov naslednjemu poskusu...«

»Zanimivo...« je pomislila Syl in se sama sebi nasmehnila. »Kmalu bom dokončala neke vrste ljudsko univerzo. Dr. Stendhal me je v Padovi seznanil o izkušnjah sodobne medicine pri zdravljenju zastrupitev z indijanskim strupom masali, komisar Manzini o tihotapstvu strateških surovin, gospod Onič z najnovejšimi dosežki reaktivnega letalstva in z usodo Cometov, sedaj pa bom, kot kaže, bržčas postala strokovnjak za hipnotizem. Pravzaprav je življenje mnogo zanimivejše, kot sem nekoč mislila.«

»V sobi,« je medtem nadaljeval milijonar, »kjer so sedeli študentje, je bil gramofon. Na posebnih gramofonskih ploščah so bile posnete verbalne sugestije, kot jim pravijo in ki običajno izzovejo hipnozo, kot na primer: »Poslušajte pozornostno mo glas. Sprostite mišice in udobno se vzleknite. Dihajte globoko in izenačeno. Občutite, da postajate trudni in zaspani. Vaše veke postajajo vedno težje in težje, oči so vam trudne, tudi v telesu občutite utrujenost! itd.«

Milijonarjev glas je zvenel tako sonorno, da je Syl res začutila utrujenost v telesu in oči so jo jete ščemeti. Tudi inšpektor je dvakrat zazelal.

»Te in podobne običajne sugestije so predvajali z omenjenih plošč pol do tričetrt ure. Učinek je bil, da je bilo 21 do 22 študentov popolnoma hipnotiziranih. Drugič spet, glede na cilj poiskava, so jih spet vračali s pomočjo glasu s plošče v normalno stanje: ... občutite, da vam utrujenost popušča, spet ste gospodarji svojega telesa, očesne veke so vam brez teže, in k bomb prešel do tri, se boste prebudili. Pazite, štejem: ena, dve, tri...«

Syl je sedaj strmela v milijonarja s svojimi zamannimi očmi, ki so bile spet široko odprte, a tudi Padovani ni več občutil teže na svojih vekah. Le Onič je bil nedojemljiv za milijonarjevo pripovedovanje, ker je med vojno v nemškem vojnem ujetništvu izvedel od nekega ujetnika-hipnotizerja vse »tajnosti hipnotizma.

»... Studentje so se takoj prebudili, ali pa je bilo na vrsti kaj drugega. Konec plošče se ni končal s sugestijo, ki bi vračala hipnotizirane študente v normalno stanje, temveč jih je »predajala« pod nadzorstvo živega hipnotizerja, kot se je zgo dilo tudi v mojem primeru, o čemer vam bom še spregovoril. Ko je namreč glas s plošče že hipnotiziral študente, so slednji zaslišali naslednjo sugestijo: »Čez nekaj trenutkov boste zaslišali novi glas, ki se bo razlikoval od mojega. Podredili se mu boste prav tako, kot ste se mojemu in prevzel bom nadzorstvo vašeg hipnotičnega stanja. Pozor, že začenjal! In v istem trenutku je začel govoriti živi hipnotizer, v mojem primeru hipnotizerka v osebi Nine Berger, prevzel pod svoje nadzorstvo hipnotizerje in nadaljeval poskus po svoji uvidevnosti. Mnenja sem, da daj poskus, ki sem vam ga pravkar opisal, dovolj jasen odgovor na tako imenovano »teorijo volje«, kakor tudi na teorijo »živega skega magnetizma«, kot trdijo nekateri in razblinjuje sij nad naravnosti in izrednosti, s čimer obkroža nekritična domišljija občinstva osebnost hipnotizerja. Volja ima pri hipnozi samo eno bistveno in zelo važno vlogo in ta se je odrazila tudi v mojem primeru: ni moč hipnotizirati osebe, ki tega ne želi, a to je nekaj povsem drugega od »močne« ali »slabe« volje hipnotizerja.«

»Tako je!« je vzkliknil Onič. »Popolnoma se strinjam z vami. Mene ni mogel doslej še nihče hipnotizirati.«

Upravni odbor in komisija za sklepanje in odpovedi delovnih razmerij pri Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, p. Murska Sobota, razpisuje prosto delovno mesto

TRAKTORISTA NA DELOVISCU GRAD

Pogoji: Izpit za kvalificiranega traktorista in najmanj 3-letna delovna doba kot kvalificiran traktorist.

Plača po tarifnem pravilniku. Družinsko stanovanje je na razpolago. Nastop službe takoj. O-207

Upravni odbor Avto-moto društva »Stefana Kovača« v M. Soboti razpisuje mesto

SOFERJA-MEHANIKA za tovorni avtomobil Opel-Blitz

Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Pismene prijave je poslati najkasneje do 15. marca 1959 O-195

Prdelanskim je bilo v Jugoslaviji zgrajena ladjevja za 100.000 brutoregistrskih ton. To je desetkrat več kot v tridesetih letih predvojnega Jugoslavije. Za gradnjo ladjedelnice je bilo porabljenih po vojni pri nas 25 milijard dinarjev, a za gradnjo tovarnih ladjskih strojev pa 15 milijard dinarjev. Naša dežela ima zdaj 17 morskih in 6 rečnih ladjedelnic, ki že uspešno konkurirajo s tujimi ladjedelnicami. Te ladjedelnice gradijo ladje za 16 različnih držav, med katerimi so tudi Anglija in ZDA, poleg Grčije, Norveške, Danske, Švice itd.

V prihodnjih štirih letih, vključno z letošnjim letom, bodo te ladjedelnice izročile prometu 120 ladij z okrog 580 brutoregistrskimi tonami, odnosno z okrog 900.000 tonami nosilnosti. Te ladje bodo vredne 140 milijonov dolarjev! Največje ladjedelnice že gradijo ladje za 19.500 tonami nosilnosti, a pripravljajo že tudi gradnjo ladij za 19.500 tonami nosilnosti.

Po drugi svetovni vojni je bilo veliko investiranega za obnovo in razširitev jadranskih pristanišč, zlasti onih za tovarni promet. Poleg nekaj sto manjših pristanišč imamo osem velikih, ki lahko sprejmejo tudi največje prekoceanske ladje. Največje pristanišče je na Reki, kjer je čez 6000 metrov izgrajena obala. Od tega je 3676 m operativne obale s 40 dvigali in nizom drugih mehaniziranih pristaniških objektov. V naših največjih lukah imamo 8 km operativne obale. Povečanje operativne obale pa je povečalo tudi promet v pristaniščih. Samo v petih velikih pristaniščih je lani pristalo 54.626 ladij, a promet blaga je znašal 7.129.217 ton in okrog 4000 potnikov.

TISINA

Sklepi sprejeti na običnem zboru DPD »Svoboda«, postajajo dejanja. Tako je ustanovljen moški pevski zbor, ki že disciplinirano vadi in v katerem je tudi precej starejših pevcev. Prvič bo zbor nastopil na prireditvi v počastitev Dneva žena, ko bo sodeloval tudi pionirski pevski zbor. Prireditelji pričakujejo, da bo koncert obeh zborov uspel.

Zdravstveni tečaj RK je zaključen. Ob koncu so slušateljice opravile zaključne izpite. Obisk je precej motil gospodarni tečaj v Gradšcu in pozneje v Petanjcih. V prihodnosti bo treba te tečaje prirediti bolj koordinirano, da mladina ne bo preobremenjena in da bodo ti tečaji še uspešnejši.

Moderni ekonomska propaganda se močno razlikuje od reklame, ki teži za tem, da se nekdo čimprej znebi nekurantnega blaga in ne gleda na to, ali hvali blago pretirano ali pri tem uporablja neresnic in sejemске metode. Moderna ekonomska propaganda temelji na proučevanju tržišča in potrošnika in ustvarja tržno vez med proizvajalcem in potrošnikom. Tako se med proizvajalcem in potrošnikom gradi most zaupanja, na katerem se srečujejo želje in potrebe potrošnika in proizvođa in usluge, zgrajene na teh željah in potrebah.

Osnovni cilj ekonomske propagande je povečanje prodaje propagiranega proizvoda ali usluge. Povečanje prodaje se doseže s povečanjem števila kupcev odnosno potrošnikov na starem ali novem trgu ali s prevzemanjem potrošnikov

odnosno kupcev konkurentom. To je mogoče doseči tudi s potrošniško nekega propagiranega blaga po enoti proizvoda na posameznega potrošnika.

Ekonomska propaganda nudi potrošniku ali kupcu tisto, kar on zares išče in potrebuje,

vzpodbuja k nakupu, informira o novih dosežkih v proizvodnji, ureja proizvodnjo na osnovi proučevanja trga, vpliva pozitivno in pomaga veletrgovski in maloprodajni mreži v naporih za napredek prodaje, vpliva na povečanje kakovosti, dviga kulturni nivo prebivalstva in smisel za lepoto, vpliva na povečanje proizvodnje in s tem na zmanjšanje stroškov in torej cen, kar vpliva na življenjski standard, deluje na povečanje prometa, reprezentira podjetje in pokrajino itd.

Razen navedenih vplivov je še mnogo drugih, ki so prav tako pomembni. Dobra ekonomska propaganda koristi gospodarstvu v vseh vejah in v celoti tako močno, da spreminja tudi način proizvodnje, obseg proizvodnje, način prodaje in odnosov med potrošnikom in proizvajalcem... Skratka: ekonomska propaganda vpliva na ljudi in proizvodnjo z enako močjo, saj zahteva v konkurentu povečano skrb za kakovost blaga, za izboljšanje potrebe navaja ljudi v nove navade, oblikuje okus, navaja na uporabo najmodernejših sredstev, ki spreminjajo življenjske povprečne človeka — priskrbi potrošnika in proizvajalca, da se prilagaja vsemu, kar je sodobno, novo, boljše in bolj koristno v našem življenju.

Moderna ekonomska propaganda je torej činitelj, ki ugodno vpliva na dvig življenjskega standarda, razvija smisel za lepoto in kulturo, je odločilen činitelj v izmenjavi materialnih dobrin.

MARTINJE IN GASILCI

PGD v Martinju je bilo ustanovljeno leta 1946 in je sprva imelo komaj nekaj članov, ki pa so bili enotni in aktivni. Nekaj let so celo prednjačili na sektorskih vajah. Že prvo leto so si zgradili manjši dom, ki pa jih ni dolgo zadovoljil, zato so pričeli graditi večjega in ga svečano odprli avgusta 1956.

Sedaj po 15. letih aktivnega delovanja in ob gasilskem domu, ki je v ponos vsemu kraju, pa je gasilsko društvo takorekoč na robu svojega propada — predvsem po zaslugi posameznikov, ki menijo, da je škoda izgubljati čas za gasilstvo. V drugih gasilskih društvih imajo največ težav zaradi pomanjkanja uniform za gasilce, medtem ko je pri nas ravno narobe: obleke imamo, ne pa tudi ljudi, ki bi jih oblekli.

Kritika je tembolj upravičena, ker sta v vsaki hiši po dva človeka, ki bi se lahko včlanila v gasilsko društvo. Gasilsko društvo je bilo doslej tudi edina organizacija v vasi, ki se je vsaj malo zanimala za kulturno-prosvetno delovanje.

Na letošnjem običnem zboru so sklenili, da bodo pridobili k zdajnji desetini še vsaj 10 novih članov. Ta sklep bo mogoče uresničiti, če bodo prebivalci pokazali vsaj malo razumevanja za svoje društvo in izboljšanje požarne varnosti v kraju. Ko bodo sprejemali nove člane, bodo razdelili med nekatere člane tudi odklopanja in značke za 10-letno službovanje v prostovoljnem gasilstvu.

J. K.

LITERARNI VEČER V LENDAVI

V počastitev 110. obletnice smrti največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna je klub prosvetnih delavcev v Lendavi priredil literarni večer: Nastopili so: pianist Franc Hajoš, Rudolf Bitenc, ki jebral svoje spomine, pevski zbor in drug. Prireditelj je bila precej pozno, zato ni bilo zaželjenega občaka.

To, kar je dobro vedeti iz pomurskega domoznanstva

... da je leta 1725. leta državni zbor poslal komisijo za ureditev meje med Štajersko in Madžarsko.
... da je bil leta 1724 rojen ev. duhovnik in cerkveni pisatelj Stefan Kuzmič.
... da je bil Szapary, gospodar Murške Sabote, leta 1722 povzdignjen v grofovski stan.
... da je leta 1724 razsajala v Prekmurju kuga.
... da je leta 1725 general Ebergényi, beltiški zemljiški gospod določil v svoji oporoki dohodke 5 vasi za zidanje cerkve v Beltincih.
... da je izšla leta 1725 v Halleju knjiga »Abecedarije v prekmurškem narečju«.
... da je Resolutia Carolina določila Felsőör za artikularno mesto za prekmurške protestante.

... da so leta 1732 oblasti s panduri odstranili protestantskega pastora v Petrovcih.
... da je leta 1735 prenehala ev. župnija pri Sv. Benediktu.
... da je leta 1737 rojen v D. Slavečih Mikloš Kuzmič, kat. dekan in cerkveni pisatelj.
... da so leta 1742 ustanovili župnijo v Beltincih, ki je do tedaj pripadala k turniški župniji.
... da je bila leta 1751 zidana sedanja kat. cerkev v Lendavi.
... da je madžarski državni zbor poslal komisijo pod vodstvom rakičanskega graščaka, generala Batthyánija

za ureditev meje med Štajersko in Madžarsko.
... da je leta 1756 1549 evangeličanov v Rogoševcih prestopilo v katoliško vero.
... da je bila leta 1762 ustanovljena šola v Bodoncih.
... da je leta 1771 izšla v Halleju prekmurška knjiga »Novi zakone ev. pastora Stefana Kuzmiča.«
... da je bil leta 1772 pri Gradu proces proti Stefanu Močniku, ki je začaral učitelja Janeza Votija.
... da je Marija Terezija leta 1777 ustanovila škofijo v Szombathelyu, h kateri so priklopili vse prekmurške župnije.
... da je živel leta 1778 v turniški župniji 4217, dobrovniški 2305, lendavski 5018, bogojanski 1251 katoličanov. V naštetih župnijah je bilo 26 slovenskih vasi. Število slovenskega prebivalstva je znašalo 9540.
... da so se leta 1782 pojavile v velikih množicah kobalice, ki so povzročile različne bolezni.
... da sta bili leta 1783 ustanovljeni ev. župniji v Puconcih in Križevcih.
... da cerkveni popis iz leta 1783 omenja, da je knez Eszterházy, gospodar Lendave, posedoval 130.000 orlov zemlje in 78 vasi, grof Csáky Jurij, general, beltiški graščak 25.000 orlov in 20 vasi,

Tudi letos je bilo v Prekmurju več »borovih gostúvanj«: v Nuskovi, Hođu, Vančiči itd. Na sliki: »borovega gostúvanja« lani v Moravcih

„Mizarstvo“ v Ljutomeru ob svoji 10-letnici Od 900.000 na 38 milijonov din

Podjetje se tudi ugodno razvija. V letu ustanovitve so imeli 900.000, v letu 1956 že 22 milijonov, leta 1957 — 33 milijonov in v lanskem letu — kot

kovni kolegij in več namenskih komisij.

Ugled podjetja kot celote, ugodni proizvodni uspehi in na splošno priznana kakovost izdelkov — vse to je v dokajšnji meri tudi zasluga upravnika Janeza Blagoviča, sicer tudi drugače priznanega družbenega delavca in odbornika občanskega in okrajnega oblastvenega foruma.

Delovnemu kolektivu ljubmerskih mizarjev želimo v prihodnosti oblo delovnih uspehov in še večji gospodarski vzpon njihovega podjetja!

Mednarodna razstava varilne tehnike v Ljubljani

Od 28. junija do 5. julija letos bo v Opatiji kongres Mednarodnega inštituta za varjenje. Kot nadaljevanje tega, bo od 7. do 12. julija letos v Ljubljani mednarodna razstava varilne tehnike.

NAMEN te razstave je, da prikaže moderno tujo opremo za varjenje, kakršne še ne proizvajajo naše tovarne, da bi tako dali spodbudo domači industriji, da bi tudi sama začela proizvajati podobne varilne naprave. Oprema za varjenje je pri obdelavi kovin nekaj osnovnega. V naši državi imamo razvito mnogo linenjsko industrijo, torej industrijo na višji stopnji težavnosti proizvodnje kakor je proizvodnja mnogih naprav za varjenje.

Ta razstava naj mimo drugega prikaže velike koristi varilne tehnike v pogledu zboljšanja proizvodnje ter naj pomaga pri planiranju in organiziranju novih industrijskih enot.

EKSPONATI na tej mednarodni razstavi bodo tujeja in tudi domača ga izvora. Domača podjetja naj bi razstavljala izdelke, ki jih že izdelujejo (opremo, naprave, stroje, osnovni in dodatni material za varjenje), kot tudi podjetja, ki proizvajajo tipično varjene konstrukcije, pri katerih so glede na tehniko varjenja zmanjšali težo konstrukcije, zboljšali videz konstrukcije in tako dosegli boljše uspehe proti starih načinom izdelave, n. pr. zakovičenju in vijačenju.

Tuji razstavljalci bodo razstavljali predvsem opremo, material in stroje za varjenje in za kontrolo varjenja. Tuji iz Vzhoda in Zahoda nam bodo pokazali predvsem ogromen razvoj avtomatičnega električnega varjenja.

PRIREDITVE na mednarodni razstavi bodo številne. Tako so predvidena strokovna predavanja in predvajanje strokovnih filmov, razen tega pa tudi praktične demonstracije z različnimi napravami, stroji in pripomočki. V času razstave bo tudi tekmovanje za naslov najboljšega varilca Jugoslavije v različnih kategorijah, nadalje razglasitev rezultatov natečaja, ki ga bo Zavod za varjenje razpisal za nekatere projekte varjenih konstrukcij itd. V času razstave bodo svečano odprli nove prostore, zlasti laboratorij Zavoda za varjenje LRS v Ljubljani. Predvidena je tudi razstava grafičnih in plastičnih izdelkov s tega področja, kakor tudi strokovne literature.

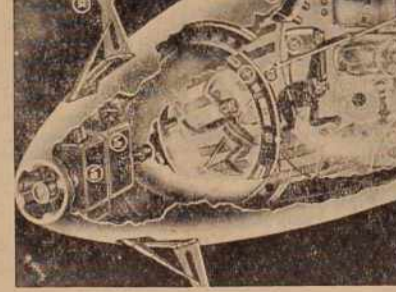
KOMERCIALNI POMEN razstave je prav tako pomemben, saj bodo zainteresirani imeli možnost, da razen tehničnih informacij dobe tudi komercialne za sklepanje pogodb.

Na poti do Lune

Nadaljevanje
Prvo in osnovno vprašanje je: ali bomo premagali pospešek, ki nastane pri poletu medplanetarne rakete? Pospešek bo ogromen! In pojemek rakete pri vrnitvi na zemljo! Človeško telo prenaša pojemek težje kot pa pospešek! Pri pojemku so zlasti občutljivi možgani — zaradi oskrbovanja s krvjo. To ima za posledico nepreračunljivost človeka v pogojih pristajanja, torej tedaj, ko je popolna prisotnost najbolj potrebna.

lim prvi poleteti na Luno. Sem vam na razpolago, če sprejmete. Toda bolj kot za njegovo pripravljenost so se zdravniki zanimali za njegov urin in blato, ki ga je za čas vesmirskega potovanja konzerviral, da bi ga lahko potem laboratorijsko pregledovali.

Toda ta »spolete« ni vključeval vplivov breztežnosti, kozmičnih žarkov in pospeškov.

Ko je letalo poletelo v predvideno parabolo: »Jaz sem se prenesel v drugi svet, v svet nejasnih izgledov in zvokov. V kabini je bilo megleno prijetno, a grmenje motorjev je bilo prijetno pridruženno. Opazil sem, da so mi stopala bila oddaljena od tal in da mi je telo plavalo ob pasu sedišča navzgor. Bil sem v pravem šampanjskem, prijetnem razburjenju. Človek ne dovoli, da se to kdajkoli konča... in močen pritisk me je sunil spel v sedež... Ko sem se strlel, sem vprašal: koliko časa smo bili brez teže?«
Trajalo je vsega 25 sekund.
Naslednji let: »Bil sem srečen kot otrok v jutra Prvega maja. Postavil sem svinčnik na dlan in ga izpustil. Svinčnik je obvisel v prostoru. Nasmejani sem se in ga poskusil ujeti, toda moje roke brez teže so ga prevrtnile. Slučajno sem ga s prstom dotaknil, toda svinčnik ni padel. Počutil sem se,

Po raznih virih priredil za naše bralce VIKTOR ŠIREC

kot da bi doživel veliko odkritje. Ponovno sem poskušal ujeti svinčnik in ga vreči v zrak in vzklikniti od veselja, ko me je pritisk normalnega leta spet prikopal ob sedež.

Ta let je trajal okrog 35 sekund. Tretji let je trajal 39 sekund stanja brez teže.

Tako je v nekaj sekundah, toda biti brez teže dolge dneve in mesece, je nekaj povsem drugega. Vprašanje je, kako bo breztežnost vplivala na srce in na krvni pritisk. Kako bodo delovale mišice v breztežnosti? Mnogi, ki so podvrženi breztežnosti, težijo k nečemu velikemu, da bi dosegli nekaj neznanega. Breztežnost vpliva na vid. Človek je in pije s težavo. Njegovo spanje je lahko dolga mora. Zdravniki so ugotovili, da človeška čutila v pogojih brezkončnega padanja ne bodo pravilno informirala potovanje, kar lahko privede človeka do

V »nosu« rakete, ki poneso tamkaj tudi umetni satelit v vesolje, je tudi prostor za preizkusne živali. Američani se navedujejo za poizkuse z opicami, sovjetski znanstveniki pa so že od davnaj uporabljali za najrazličnejše poizkuse pse. Laika, piščka, ki je prva prdrla v vesolje in je tako postala po vsem svetu znamenita, to samo potrjuje. Prav tako v »nosu« rakete, v tamkaj namenečenem umetnem satelitu — vesmirskem letalu — bo poletel v vesolje tudi človek.

duševnega zloma. Zaradi tega se bodo povsem gluhi ljudje, katerim je uničen organ za ravnotežje v ušesnem labirintu, najboljše znašli v vesmirskem letalu. Izjemne človeške konstrukcije za medplanetarno potovanje niso potrebne, saj bo, na primer, delovanje srca v vesmirskih pogojih olajšano. Toda mrak, ki vlada v vesolju, je neznošen za naša čutila. Blisč sonca in blisč zvezd je za človeka prav tako neznošen. Razgledovanje bo torej mogoče samo s pomočjo filtrov — posredno. Občutek perspektive v vesolju odpade in to bo povzročilo obilje nezgod od utrujenja naprej. K temu še dodajmo, da nam bo drebovina brez teže, kar bo imelo za posledico občutke povračanja in sploh nezaloznost. Tudi problem kozmičnega žarčenja je tak, da ga bo mogoče spoznavati le na lici mesta. Pa strah od prostranstva, duševna utrujenost... Ali bo človek res stopil na Luno?

predvidevajo — 38 milijonov din bruto dohodka.

Močan porast bruto dohodka v zadnjih treh letih, čeprav se število zaposlenih ni bistveno povečalo, dokazuje, da v podjetju že močno čutijo rezultate svojega prizadevanja za večjo delovno storilnost, urejenost notranje organizacije in skrbno gospodarjenje. Zanimivo je tudi, da delajo v upravi samo trije uslužbenci — kljub ob-

Obrotno podjetje »Mizarstvo« je začelo poslovanje januarja 1949 z osmimi delavci v bivši usnjarni, kjer ima svoje poslovne prostore še sedaj. Kolektiv je moral vložiti mnogo truda in investicijskih sredstev, da je prilagodil neustrezne prostore svojim proizvodnim potrebam. Tudi zunanost posloplja priča o njegovem skrbnem gospodarjenju.

Delavski svet Ljutomerskega »Mizarstva« je na zadnji seji sklenil, da bo letos proslavil 10. obletnico obstoja svojega podjetja v okviru proslav v počastitev 40-letnice delovanja ZKJ.

čutnemu porastu bruto dohodka v zadnjih letih in dejstvu, da je sedaj zaposlenih v podjetju 48 delavcev in vajencev. V podjetju opravljajo predvsem uslužnostne storitve, precej pohišten in drugih predmetov izdelujejo tudi serijsko. Z različnimi tovarnami so v kooperacijskem razmerju, trgovsko podjetje »Lesnina« iz Ljubljane pa je najboljši kupec njihovih proizvodov. Delavsko upravljanje je v podjetju že docela upravičilo svoj obstoj in je zelo živahno. Delavski svet in upravni odbor sta imela lani vsak po osem sej. Poleg njih deluje še stro-